

Vyhodnocení Regionální inovační strategie Středočeského kraje za období 2015-2022

Obsah

Úvod	4
1. Způsob vzniku dokumentu	4
2. Retrospektiva inovační politiky kraje	4
3. Rekapitulace RIS SČK	5
4. Makroekonomické prostředí	7
4.1. Pozice Středočeského kraje v oblasti výzkumu, vývoje a inovací ČR	7
4.2. Makroekonomický vývoj v době realizace RIS SČK	11
4.3. Sociální a demografické prostředí v době realizace RIS SČK	14
5. Vyhodnocení realizace strategie	16
5.1. Související strategické dokumenty	16
5.2. Finance v systému VaVal Středočeského kraje 2015-2022	16
5.3. Přehled navrhovaných intervencí a operací	19
5.4. Klíčová oblast změn A: Lidé pro inovace	22
5.5. Klíčová oblast změn B: Konkurenceschopné a inovativní firmy	27
5.6. Klíčová oblast změn C: Kvalitní veřejný výzkum a jeho přínos pro rozvoj kraje	32
5.7. Další aktivity kraje a jiných aktérů	37
5.8. Hodnocení indikátorové soustavy	37
5.9. Mikroekonomická analýza	38
6. Domény specializace	41
7. Závěry průběžné externí evaluace za období 2016-2021	41
8. Zjištění z individuálních rozhovorů	43
9. Závěry a doporučení	44

Úvod

Vyhodnocení realizace Regionální inovační strategie Středočeského kraje je výrazem systematické snahy zmapovat dosavadní realizaci inovační politiky ve Středočeském kraji formulovanou touto strategií.

Strategie byla poprvé schválena v roce 2014 jako tzv. krajská příloha Národní výzkumné a inovační strategie pro chytrou specializaci ČR¹. V roce 2018 byla aktualizována a upravena do podoby plnohodnotné krajské strategie a v roce 2020 dále dílčím způsobem aktualizována. Další plnohodnotná aktualizace proběhla v roce 2023, čímž vznikla 3. generace RIS SČK. Předmětem tohoto vyhodnocení je období 2015-2022. Aktivity realizované či podporované krajem za účelem dosažení cílů strategie byly formulovány do podoby akčních plánů, nejprve dvouletých (na období 2017-2018 a 2019-2020) a následně ročních² (2021 a dále).

Cílem tohoto dokumentu je zhodnotit průběh naplňování cílů Regionální inovační strategie Středočeského kraje, identifikovat problematické aspekty realizace a navrhnout doporučení pro zlepšení. Dokument si také klade za cíl představit odborné veřejnosti i odpovědným zástupcům krajské samosprávy informace a zkušenosti, které byly nabyty v průběhu realizace strategie, a umožnit tak relevantním aktérům činit informovaná rozhodování, kterými budou efektivně využívány veřejné prostředky a zvyšována konkurenceschopnost regionální ekonomiky založená na inovacích.

1. Způsob vzniku dokumentu

Vyhodnocení realizace strategie by mělo být standardní součástí jejího životního cyklu, proto i samotná strategie s jeho zpracováním počítá. Vyhodnocení zpracovalo Středočeské inovační centrum, protože disponuje detailními informacemi o realizaci strategie, jejímž bylo zpracovatelem, i o souvisejících relevantních aktivitách kraje. Zároveň mělo k dispozici evaluaci „Hodnocení RIS3 strategie Středočeského kraje“ zpracovanou externě firmou BermanGroup v roce 2022, která představuje významný odborný a nezávislý vstup pro toto vyhodnocení (více viz kapitola 7).

Mezi vstupy do vyhodnocení patří dále jak analytické dokumenty popisující různorodé parametry inovačního prostředí, tak monitorovací zprávy akčního plánu a také další externí vstupy. Těmi jsou například analytické a evaluační zprávy třetích stran nebo data získaná na vyžádání od ČSÚ nebo z jiných zdrojů.

Organizační zajištění RIS SČK má od roku 2015 na starost specializovaná organizace s jasným zadáním, Středočeské inovační centrum, jako je tomu ve většině ostatních krajů ČR (viz např. Jihomoravské inovační centrum nebo Moravskoslezské inovační centrum) i v řadě zahraničních měst a regionů (viz např. Vinnova ve Vídni), které vedle kraje založily také výzkumné organizace působící v kraji (Fyzikální ústav AV ČR, Astronomický ústav AV ČR, Výzkumný ústav geodetický a kartografický) a později se připojilo také ČVUT v Praze. V rámci Krajského úřadu Středočeského kraje pak agendu aktuálně zastřešuje Odbor řízení dotačních projektů.

2. Retrospektiva inovační politiky kraje

Významnou roli v rozvoji inovačního prostředí Středočeského kraje sehrály fondy politiky soudržnosti EU, které s sebou od roku 2004 přinášely téma výzkumu a inovací jako jednu z klíčových priorit, jež měla přispět k ekonomické konvergenci ČR v rámci EU.

Nedlouho po vstupu ČR do EU se v letech 2005-2006 odehrála krátká epizoda, kdy kraj vstoupil do Regionální rozvojové agentury Střední Čechy, která v kraji působí od roku 1999 jako zájmové sdružení právnických osob (dnes zapsaný spolek), jehož členy jsou obce nebo jejich svazky, místní akční skupiny nebo podnikatelská sdružení. V tomto ohledu jde o složitou organizaci, která je závislá na členských

¹ viz: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/ris3-strategie/>

² RIS SČK i akční plány jsou k dispozici zde: <https://s-ic.cz/cs/inovacni-ekosystem/ris3-strategie/>

poplaticích a získávání dotačních prostředků z různorodých programů spojených s regionálním rozvojem apod. Pro inovační politiku kraje se však organizace nikdy nestala relevantní.

Krajská inovační politika v současném pojetí se v kraji objevila díky rozhodnutí na úrovni státu reagovat na pravidla strukturálních fondů připravovaná pro období 2014-2020. MŠMT v reakci na toto rozhodnutí připravilo plán, jak zpracovat národní inovační strategii a zároveň pomoci vytvořit regionální inovační strategie ve všech krajích ČR, neboť v roce 2012, kdy toto rozhodnutí padlo, mělo takovou strategii jen několik krajů (Jihomoravský, Plzeňský, Praha). MŠMT najalo expertní tým, který metodicky vedl zástupce všech krajů při tvorbě krajských inovačních strategií podle metodiky, kterou v květnu 2012 vydala Evropská komise. Cílem bylo pomoci zemím a regionům naplnit připravenou podmínku podpory z fondů politiky soudržnosti na oblast výzkumu, vývoje a inovací, kterou byla právě existence inovační strategie na národní nebo regionální úrovni.

Do konce roku 2013 probíhalo zpracování strategie, kterou v závěru roku následně schválilo zastupitelstvo kraje. V souladu s metodikou vznikla na jaře 2014 Rada pro konkurenceschopnost Středočeského kraje jako koordinační orgán na principu partnerství veřejného, soukromého a akademického sektoru. Od prvního jednání dne 20. 3. 2014 rada funguje dodnes, pouze s obměnami v počtu členů a dílčími úpravami znění svého statutu. De facto je rada zároveň poradním orgánem Rady Středočeského kraje v roli komise rady kraje.

Po schválení Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR (dále Národní RIS3) připravilo MŠMT také „institucionální podporu“ pro kraje, aby mohly lépe zajistit realizaci své krajské inovační strategie. Ta měla podobu speciálně zaměřených výzev z jeho operačních programů s názvem „Smart Akcelerator“. Byla určena krajům v roli žadatele, který mohl do projektu jako partnera zapojit svou (právě jednu) regionální agenturu. Snahou bylo motivovat kraje k vytvoření odborného týmu, který by se inovační strategii systematicky věnoval, podobně jako tomu bylo v případě Jihomoravského inovačního centra, které za sebou mělo v té době už přes 10 let úspěšné praxe a představovalo pro ostatní kraje vzor.

Ve Středočeském kraji bylo proto na jaře 2015 založeno Středočeské inovační centrum (SIC) s právní formou spolku. Fungovat začalo o několik měsíců později a od března 2016 do srpna 2019 realizovalo projekt financovaný z výše uvedené výzvy Smart Akcelerator z Operačního programu Výzkum, vývoj a inovace v gesci MŠMT. Tento projekt zpočátku zajišťoval většinu zdrojů pro fungování SIC, postupně však SIC získal další zdroje ve formě provozní dotace od kraje, ale i z dalších dotačních projektů, o které se úspěšně ucházel.

Jak bylo uvedeno výše, realizace strategie probíhala s využitím akčních plánů, které podávaly přehled o hlavních aktivitách a projektech, které přispívaly k naplnění cílů strategie.

Jelikož se z pohledu MŠMT projekty Smart Akcelerator v krajích osvědčily, a protože inovační politika je proces nesoucí výsledky až v delším období, vyhlásilo MŠMT navazující výzvu, kterou Středočeský kraj využil pro projekt Smart Akcelerator II, který byl realizován od září 2019 do prosince 2022. A tento typ podpory byl připraven i pro programové období 2021-2027 z Operačního programu Jan Amos Komenský.

3. Rekapitulace cílů RIS SČK

Regionální inovační strategie Středočeského kraje (dále též RIS3 SČK) navazuje na Národní RIS3. Smyslem Národní RIS3 je podpořit hospodářský růst a transformaci směrem ke znalostní ekonomice. Krajské RIS3 strategie pak zohledňují specifika místního inovačního ekosystému i specializace hospodářství v jednotlivých krajích a zpřesňují prioritní oblasti stanovené na národní úrovni. K dosažení tohoto cíle, tedy k transformaci hospodářství na znalostní ekonomiku, pak slouží podpůrné nástroje financované z Evropských strukturálních a investičních fondů a odpovídajících národních a regionálních zdrojů.

RIS3 SČK naplňuje uvedené cíle Národní RIS3 a je pojata jako základní strategický dokument pro realizaci inovační politiky na podporu rozvoje kraje směrem k vyspělému hospodářství založenému na využívání a rozvíjení hospodářské a znalostní specializace a na reflektování potřeb a výzev, kterým region bude čelit.

Jednotlivé verze RIS SČK postupně formulovaly klíčové oblasti změny a strategické cíle, jejichž přehled je uveden níže.

Tabulka 1

Klíčové oblasti změny a strategické cíle RIS SČK 2014

Klíčová oblast změn A: Lidské zdroje pro výzkum a vývoj	Klíčová oblast změn B: Inovační výkonnost firem	Klíčová oblast změn C: Podpora funkčního regionálního inovačního systému
Strategický cíl A.1: Zkvalitnění lidských zdrojů pro VaV	Strategický cíl B.1: Posílit VaV aktivity firem prostřednictvím spolupráce	Strategický cíl C. 1: Vytvořit podmínky pro implementaci Regionální inovační strategie a vznik a rozvoj partnerství
Strategický cíl A.2: Relevance ZŠ a SŠ vzdělávání a práce s talenty	Strategický cíl B.2: Zvýšit míru podnikatelské aktivity	Strategický cíl C.2: Institucionálně podpořit služby pro rozvoj inovačního podnikání a transferu znalostí
Strategický cíl A.3: Zvýšení zájmu o vzdělávání v technických i přírodovědně orientovaných oborech		Strategický cíl C.3: Internacionalizace VaV regionu
Strategický cíl A.4: Kapacitní zajištění transferu technologií v rámci Středočeského kraje z vědeckých institucí směrem k průmyslu		

Tabulka 2

Klíčové oblasti změny a strategické cíle RIS SČK 2018

Klíčová oblast změn A: Lidé pro inovace	Klíčová oblast změn B: Konkurenceschopné a inovativní firmy	Klíčová oblast změn C: Kvalitní veřejný výzkum a jeho přínos pro rozvoj kraje	Klíčová oblast změn D: Inovace ve veřejném prostoru
Strategický cíl A.1: Zlepšit schopnost vzdělávacího systému generovat talentované, kreativní a podnikavé lidi pro trh práce budoucnosti	Strategický cíl B.1: Zvýšit intenzitu zakládání nových firem s potenciálem rychlého růstu	Strategický cíl C. 1: Posílit kvalitu a mezinárodní otevřenost veřejného výzkumu	Strategický cíl D. 1: Vytvořit síť spolupráce hlavních aktérů veřejného prostoru pro růst inovací.
Strategický cíl A.2: Přivést do Středočeského kraje kvalifikované a talentované lidi z jiných krajů ČR a ze zahraničí	Strategický cíl B.2: Zvýšit exportní výkonnost MSP	Strategický cíl C.2: Zvýšit přínosy výzkumných organizací pro hospodářství v kraji	Strategický cíl D. 2: Budovat institucionální zázemí pro systematický rozvoj inovačního prostředí.
Strategický cíl A.3: Zlepšit kompetence pedagogických pracovníků na všech stupních vzdělávání.	Strategický cíl B.3: Zlepšit inovační procesy a strategické řízení v MSP	Strategický cíl C.3: Rozvíjet odborný potenciál lidí ve výzkumných organizacích.	Strategický cíl D. 3: Zajistit technické podmínky a fyzickou infrastrukturu pro posilování inovativnosti ve veřejném prostoru.
	Strategický cíl B.4: Posílit kapacity VaV všech typů firem a jejich spolupráci s výzkumnými organizacemi		Strategický cíl D. 4: Realizovat inovace ve veřejném prostoru.

Tabulka 3

Klíčové oblasti změny a strategické cíle RIS SČK 2020

Klíčová oblast změn A: Lidé pro inovace	Klíčová oblast změn B: Konkurenceschopné a inovativní firmy	Klíčová oblast změn C: Kvalitní veřejný výzkum a jeho přínos pro rozvoj kraje
Strategický cíl A.1: Zlepšit schopnost vzdělávacího systému generovat talentované, kreativní a podnikavé lidi pro trh práce budoucnosti	Strategický cíl B.1: Zvýšit intenzitu zakládání nových firem s potenciálem rychlého růstu	Strategický cíl C. 1: Posílit kvalitu a mezinárodní otevřenost veřejného výzkumu
Strategický cíl A.2: Přivést do Středočeského kraje kvalifikované a talentované lidi z jiných krajů ČR a ze zahraničí	Strategický cíl B.2: Zvýšit exportní výkonnost MSP	Strategický cíl C.2: Zvýšit přínosy výzkumných organizací pro hospodářství v kraji
Strategický cíl A.3: Zlepšit kompetence pedagogických pracovníků na všech stupních vzdělávání.	Strategický cíl B.3: Zlepšit inovační procesy a strategické řízení v MSP	
	Strategický cíl B.4: Posílit kapacity VaV všech typů firem a jejich spolupráci s výzkumnými organizacemi	

4. Makroekonomické prostředí

4.1. Pozice Středočeského kraje v oblasti výzkumu, vývoje a inovací ČR

Středočeský kraj je z hlediska výzkumu, vývoje a inovací třetím nejvýznamnějším krajem ČR po Praze a Jihomoravském kraji. Je to právě blízkost Prahy jako hlavního města a velmi těsné socioekonomické propojení obou regionů, které staví Středočeský kraj do unikátní pozice mezi všemi kraji.

Středočeský kraj je mezi ostatními českými kraji zvláštní tím, že představuje širší zázemí Prahy, kde jsou soustředěny největší výzkumné kapacity země, Praha samotná však součástí kraje není. Z tohoto postavení vyplývá funkční specializace celého prostoru, neboť vyšší správní, obchodní i výzkumné funkce jsou nejčastěji umístěny v Praze, výroba/průmysl v zázemí.

Lidské zdroje v oblasti výzkumu a inovací se ve Středočeském kraji pohybují kolem desetiny z celkového počtu v Česku. Působí zde 10 % zaměstnanců výzkumu a vývoje, obdobný je i podíl výzkumných pracovníků. Podíl specialistů (třída klasifikace zaměstnání CZ-ISCO 2) v kraji pak lehce přesahuje 12 %. Co se týče studentů veřejných a soukromých vysokých škol, jejich podíl ve Středočeském kraji je opět desetinový. Akademických pracovníků na veřejných vysokých školách je v kraji minimální množství, pod jedno procento. Důvodem je specifické postavení kraje, který i přes svou velikost nemá veřejnou univerzitu, neboť jejich koncentrace je v Praze, pomyslném středu kraje. Ve středočeském kraji se nachází pouze Fakulta biomedicínského inženýrství ČVUT. Ze soukromých škol najdeme v kraji ŠKODA AUTO Vysoká škola.

Z hlediska financí, které jsou v kraji vydány na výzkum a vývoj, vidíme obdobné hodnoty, a to podíl 13 % z celé České republiky. Zásadní zdrojem financování je podnikatelský sektor, který se v kraji podílí na výdajích na výzkum a vývoj z téměř tři čtvrtin. Zhruba jedna pětina je pak z veřejných prostředků. Podíl výdajů na výzkum a vývoj na regionálním HDP dosahuje 2,28 %, tj. o 0,28 procentního bodu více, než činí republiková hodnota.

Inovační aktivity podniků ve Středočeském kraji vykazují téměř totožné hodnoty jako celá republika. Za inovační můžeme označit více než polovinu podniků v kraji, téměř dvě pětiny podniků vykazují produktovou inovaci a více než polovina inovaci podnikových procesů. Výdaje podniků na inovace ve Středočeském kraji představují téměř čtvrtinu těchto výdajů v České republice.

Podíl Středočeského kraje na příjmech z licenčních poplatků za patenty a užité vzory je pouhých 1,6 %. Důvodem je více než 90% podíl hlavního města Prahy, kdy v ostatních krajích jsou hodnoty v jednotkách procent.

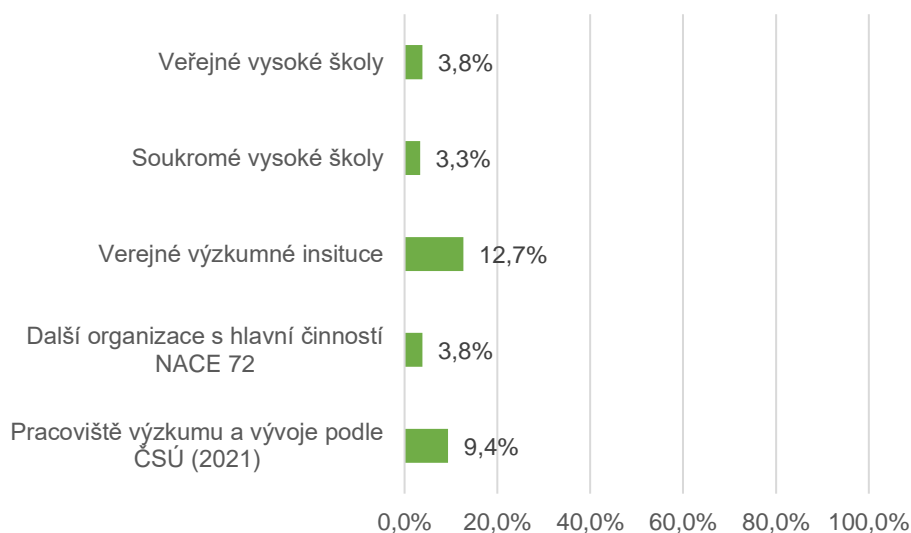
V programovém období 2014-2020 bylo ve Středočeském kraji schváleno a realizováno 702 projektů z operačních programů. Jednalo se o program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK) a Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), konkrétně pak o prioritní osy Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace a Posilování kapacit pro kvalitní výzkum. Celkové finanční prostředky na projekty byly 12 mld. Kč, z toho 7,1 mld. Kč byl příspěvek Unie.

V širším měřítku, kdy Středočeský kraj byl jedním z více krajů, kde se projekt realizuje, bylo schváleno celkem 991 projektů v celkové výši 20,3 mld. Kč a z toho 12,9 mld. Kč byl příspěvek unie.

Inovační potenciál představuje v současnosti jeden z důležitých zdrojů budoucí hospodářské prosperity regionu Středních Čech, zejména s ohledem na koncept znalostní ekonomiky, který se prosazuje v řadě metropolitních regionů Evropy, a to za významné podpory Evropské komise.

Obrázek 1

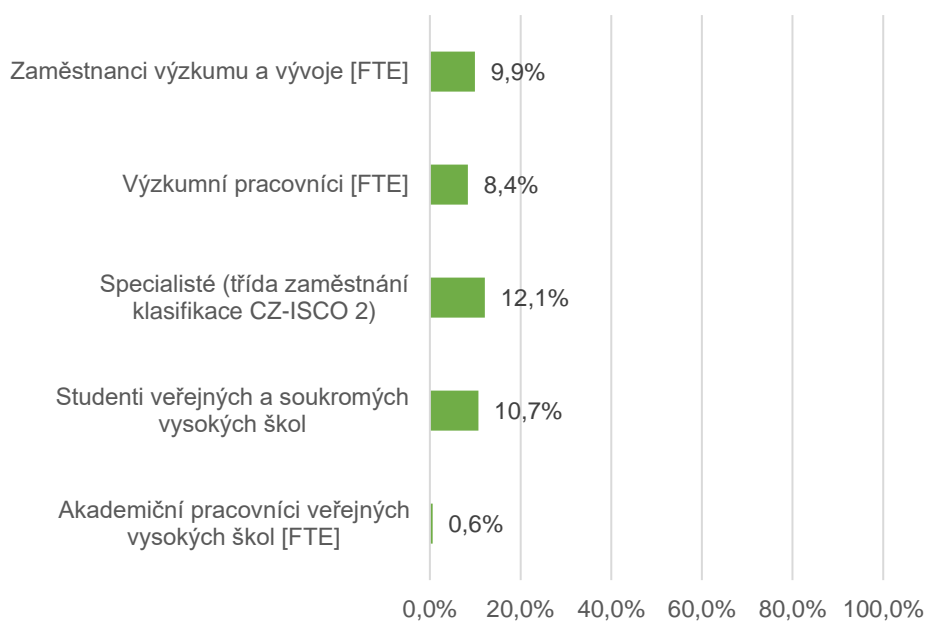
Organizace Výzkumu a vývoje ve SČK v roce 2021 (podíl z celkového počtu v ČR)

Zdroj: ČSÚ, MŠMT

Obrázek 2

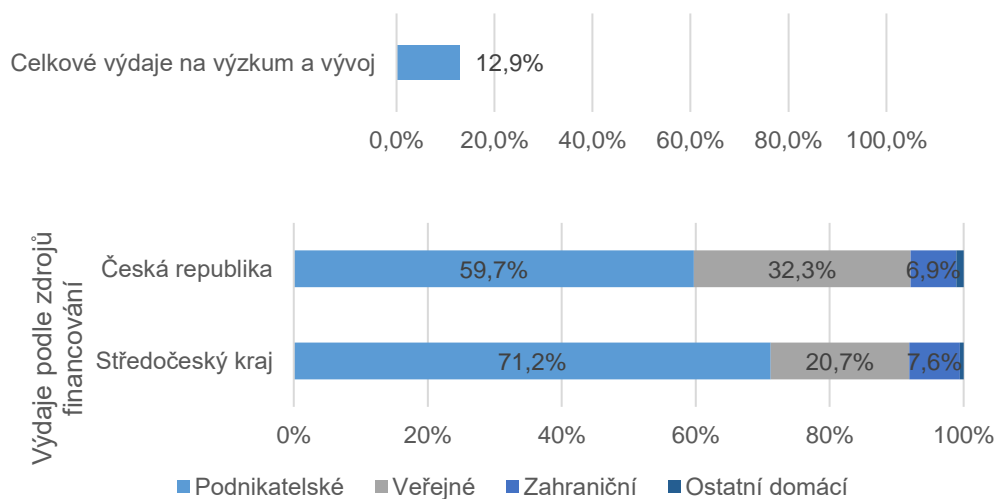
Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji ve Středočeském kraji v roce 2021
(podíl z celkového počtu v ČR)

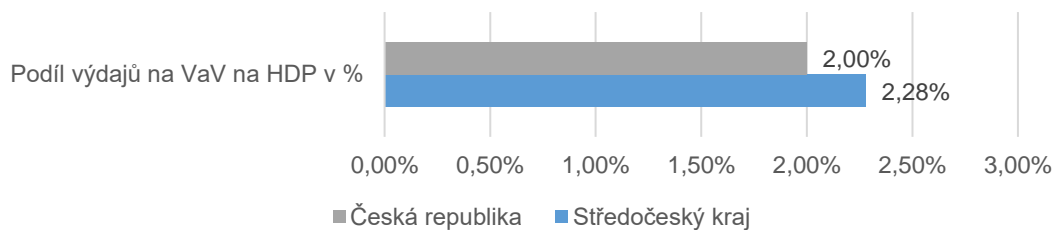
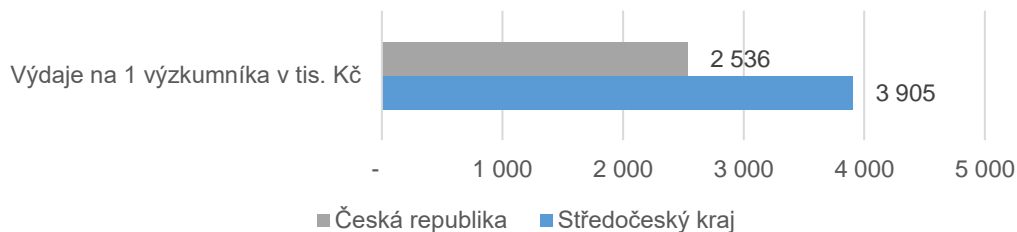
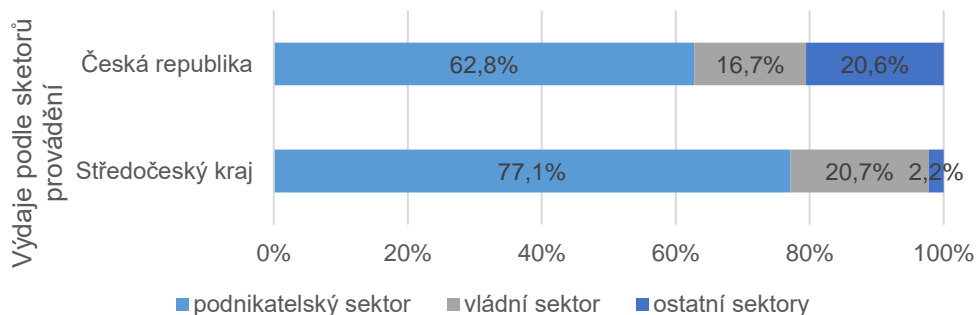

Zdroj: ČSÚ, MŠMT

Obrázek 3

Výdaje na výzkum a vývoj v Praze v roce 2021 (podíl z celkového počtu v ČR)

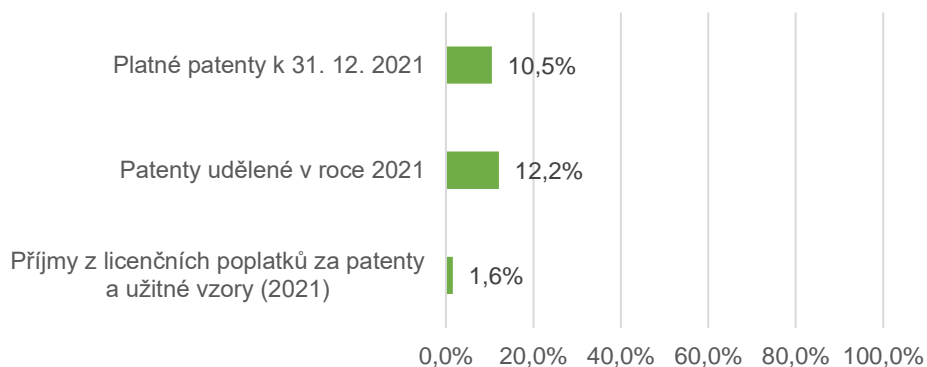

Zdroj: ČSÚ

Patenty a licence ve Středočeském kraji v roce 2021 (podíl z celkového počtu v ČR)

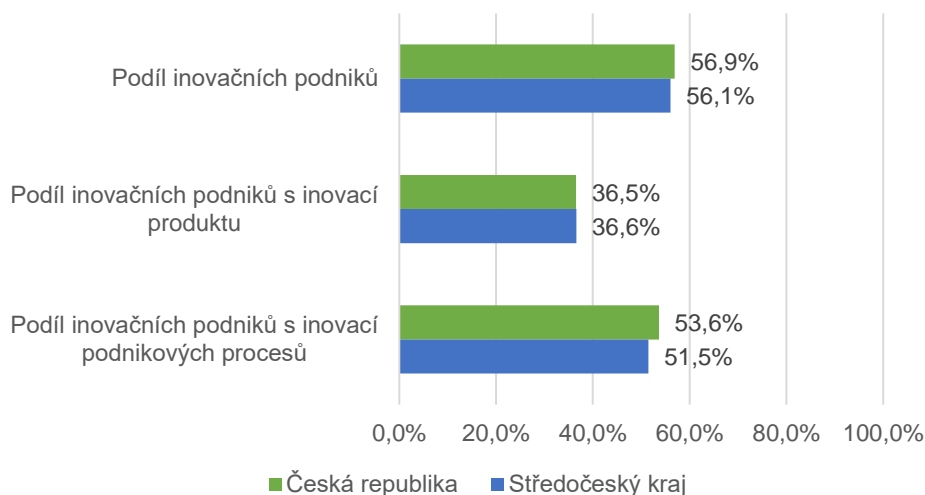
Obrázek 4

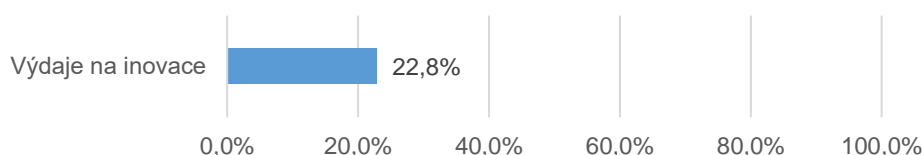
Zdroj: ČSÚ

Obrázek 5

Inovační podniky ve Středočeském kraji v roce 2020

Podíl výdajů na inovace v kraji na ČR

Zdroj: ČSÚ

4.2. Makroekonomický vývoj v době realizace RIS SČK

Středočeský kraj v porovnání s regiony ve Střední Evropě s obdobnou pozicí, tj. v okolí hlavního města, se dlouhodobě udržuje v první polovině společně s německým regionem Brandenburg (Braniborsko) a rakouským Niederösterreich (Dolní Rakousko). Od roku 2013, do kdy měl kraj obdobné hodnoty jako Západné Slovensko, pak narůstá nejvýrazněji ze všech sledovaných regionů a v roce 2019 dosahuje hodnot německého Brandenburg.

V pravidelném hodnocení Regional Innovation Scoreboard, které provádí Evropská komise, si Středočeský kraj udržuje roli „Moderate Innovator“. Nicméně má v celé ČR největší zlepšení mezi lety 2014 a 2021, po Praze má druhé nejlepší hodnocení regionů NUTS 2 v České republice. V celkovém hodnocení se Středočeský kraj umístil na 133. místě ze všech 240 regionů NUTS 2. V těsném závěsu za ním, na 134. místě, je Jihovýchod.

Mezi silné stránky Středočeského kraje patří spolupráce inovativních MSP, výzkum a vývoj v soukromém sektoru (28. místo ze všech regionů), vysoce kvalifikovaní zaměstnanci (Employment knowledge-intensive activities; 36. místo ze všech regionů), kdy v posledních dvou zmiňovaných jsou Střední Čechy mezi top 40 regiony, dále pak výdaje na inovace mimo výzkum a vývoj a inovace produktů a obchodních procesů.

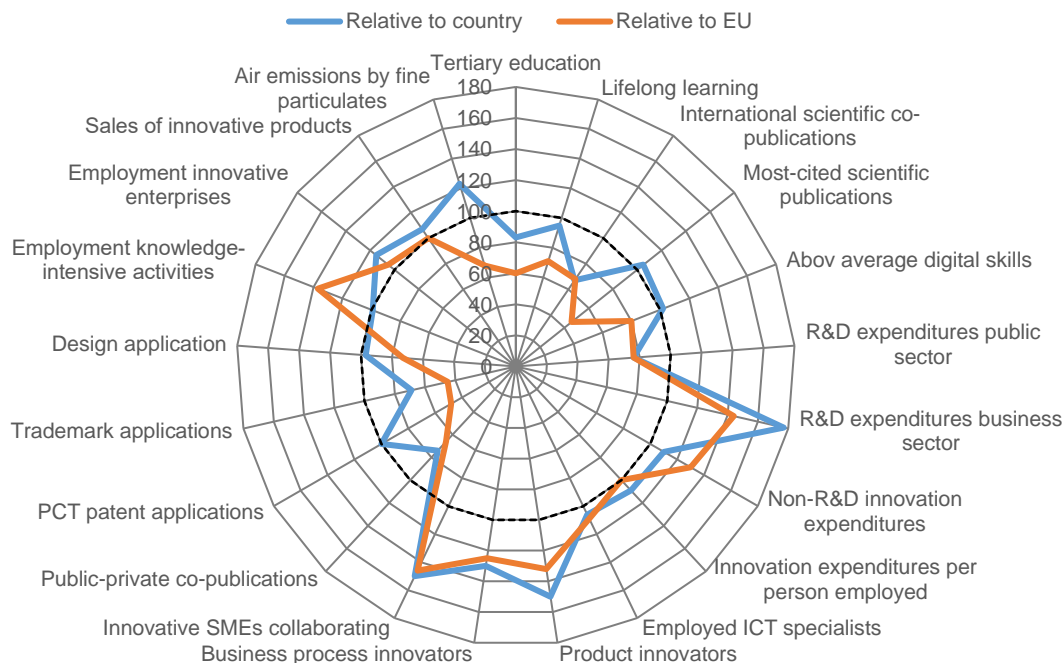
Pokud jde o ekonomické subjekty v kraji, můžeme zde od roku 2016 pozorovat nárůst o necelých 30 tisíc subjektů, podíl v ČR se pak drží na 12 % s mírným navýšením desetinných čísel. Čistý disponibilní důchod ve Středočeském kraji se dlouhodobě pohybuje na vyšší úrovni než celorepublikový průměr a v rámci krajů se SČK od roku 2000 drží na druhém místě za Prahou.

Skóre *Starting a business* je tvořeno průměrem skóre pro každý z dílčích ukazatelů: postupy, čas a náklady pro podnikatele na zahájení a formální provozování podnikání, stejně jako požadavek na minimální splacený kapitál. Skóre ČR od roku 2014 stouplalo a v roce 2018 se dostalo lehce nad úroveň

okolních států, nicméně v dalších dvou letech kleslo a Česko se propadlo na nejnižší stupeň mezi okolními státy. Založení podnikání je tedy v Česku podle měřených parametrů nejobtížnější.

Obrázek 6

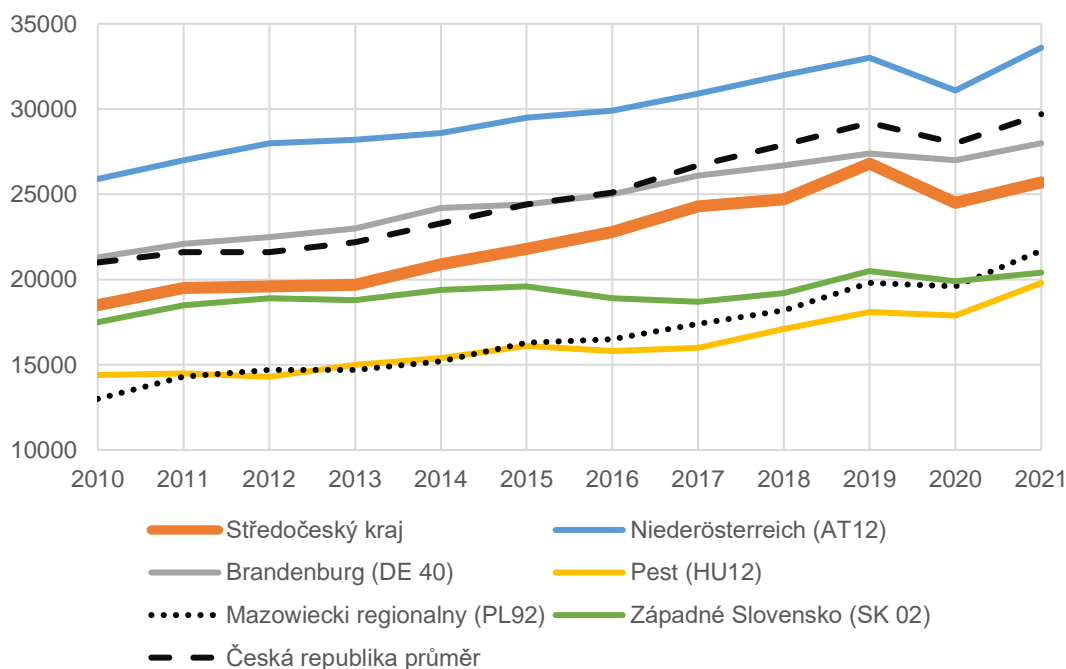
Profil NUTS 2 regionu Středních Čech v Regional Innovation Scoreboard 2021

Zdroj: Evropská komise

Obrázek 7

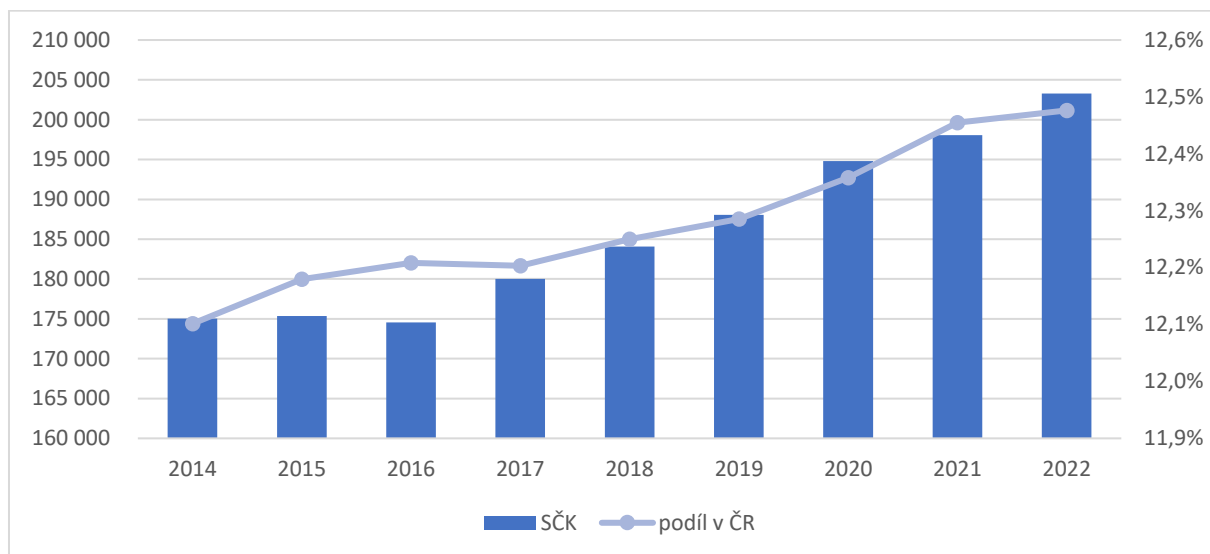
Vývoj hrubého domácího produktu v paritě kupní síly na 1 obyvatele ve vybraných regionech (regiony NUTS 2) v období 2010 – 2021

Zdroj: Eurostat

Obrázek 8

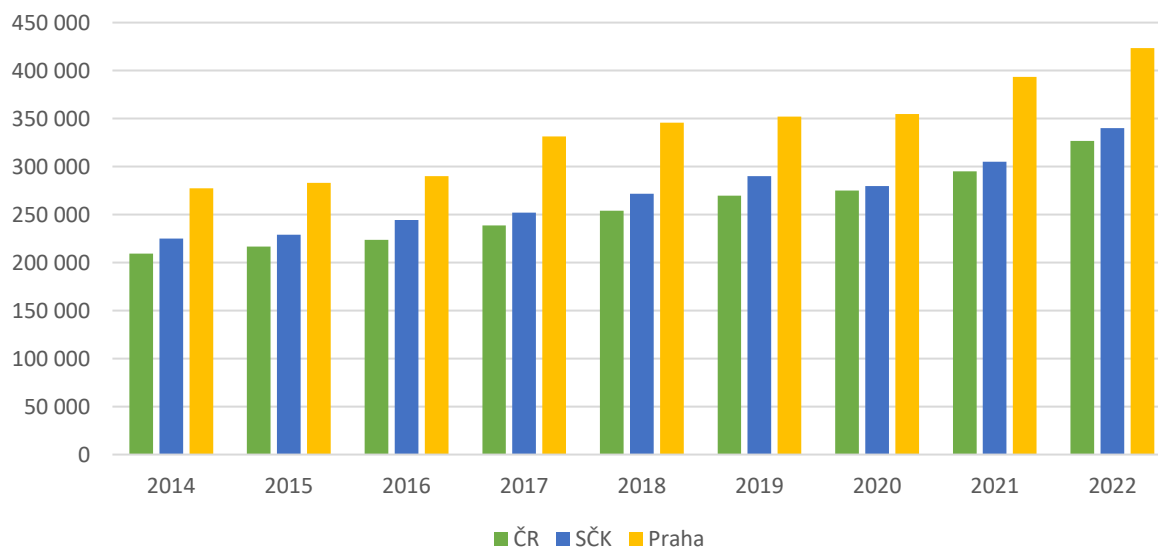
Počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou ve Středočeském kraji a jejich podíl v ČR v období 2014 – 2022

Zdroj: ČSÚ

Obrázek 9

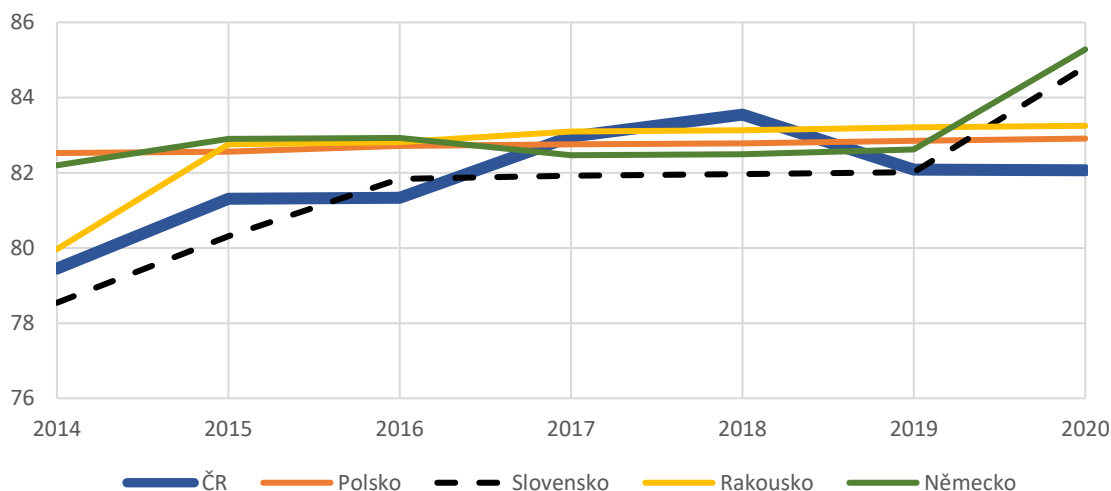
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele v období 2014 – 2022 (v Kč)

Zdroj: ČSÚ

Obrázek 10

Skóre v kategorii *Starting a business* podle žebříčku Světové banky v období 2014 – 2020

Zdroj: World Bank

4.3. Sociální a demografické prostředí v době realizace RIS SČK

Z výsledků Sčítání lidu 2021 vyplývá, že se Středočeský kraj zařadil mezi regiony s nejvyšším zastoupením osob se středoškolským a vysokoškolským vzděláním. V případě středoškolského vzdělání se řadí na druhé místo hned za Prahu, v případě vysokoškolského pak na místo třetí, za Prahu a Jihomoravský kraj. Podle údajů Výběrového šetření pracovních sil ČSÚ vzrostl počet osob ve věku 15 a více let s vysokoškolským vzděláním v kraji z 17,7 % v roce 2019 na 20,0 % v roce 2021. Míra nezaměstnanosti vysokoškolsky vzdělaných byla za rok 2019 ve Středočeském kraji (1,0 %) i ČR (1,2 %) nižší než celková míra nezaměstnanosti (SČK 1,3 %, ČR 2,0 %). Obecně můžeme vidět klesající trend míry nezaměstnanosti jak v kraji, tak v ČR, a to v případě vysokoškolsky vzdělaných a celkové nezaměstnanosti. Výjimkou je rok 2019, kdy u vysokoškolsky vzdělaných osob v SČK vidíme nárůst z 0,5 % na 1 %. V případě celkové míry nezaměstnanosti vidíme nárůst v roce 2020, který dále pokračuje v roce 2021. U vysokoškolsky vzdělaných osob ale nadále dochází k poklesu jak v kraji, tak v ČR.

Počet osob zaměstnaných na pozici specialistů (třída 2 klasifikace zaměstnání CZ-ISCO; tj. osoby s vysokou úrovní kvalifikace) ve Středočeském kraji dlouhodobě roste, v roce 2022 dosáhl 121 tisíc.

Propad vzdělanosti v ČR v mezinárodním srovnání je stále aktuální, nicméně z výsledků mezinárodních šetření PISA zaměřených na matematické, přírodovědné a čtenářské gramotnosti dětí ve věku 15 let se ukazuje mírný vzestup ve všech oblastech, a to vždy nad hodnoty průměru OECD. To platí i pro kategorii čtenářské gramotnosti, ve které byla ČR dlouhodobě pod tímto průměrem.

Z Analýzy potřeb v území Středočeského kraje, zpracovanou realizačním týmem Krajského akčního plánu vzdělávání Středočeského kraje III³, vyplývá, že v rámci rozvoje podnikavosti, iniciativy a kreativity školy nejčastěji realizují aktivity Rozvoj podnikavosti a její aplikace napříč odbornou i všeobecnou složkou vzdělávání (91 %), dále pak Spolupráce s podnikateli, realizace debat a konzultací (81 %) a Aktivní rozvíjení vzdělávání v podnikavosti u žáků, aplikace ve výuce (76 %). Nejméně je pak realizováno Rozvíjení aktivity na podporu podnikavosti (35 %).

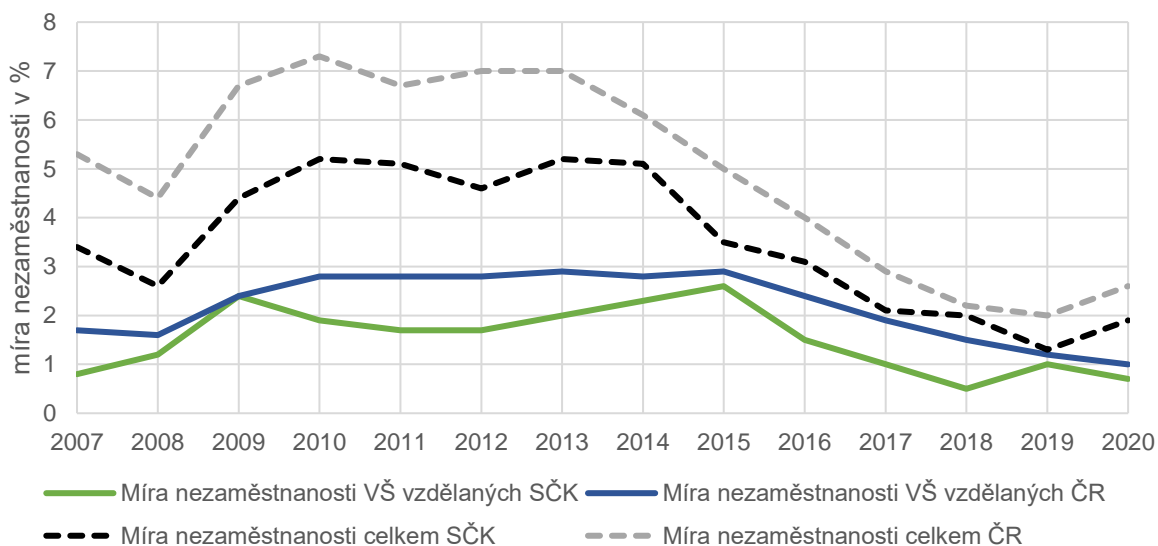
Aktivity, které školy v kraji při rozvoji podnikavosti realizují, jsou rozvoj kritického myšlení žáků, vnímání problémů ve svém okolí a nacházení inovativních podnikatelských řešení. Pedagogičtí pracovníci získávají informace ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti a využívají je ve výuce.

³ Analýza potřeb v území Středočeského kraje (kapitola 3)

Největší překážky rozvoje kompetencí v kraji jsou nedostatečné zdroje (69 %) a malý zájem podnikatelů a pedagogů o podporu podnikavosti a žáků o ekonomické aktivity (68 %, toto je pro ČR největší překážka 72 %). Naopak minimální překážkou je novost tématiky podnikavosti, její nesrozumitelnost a její nízké priority (19 %) a 9 % škol pak uvedlo, že se nepotýká s žádnými překážkami.

Obrázek 11

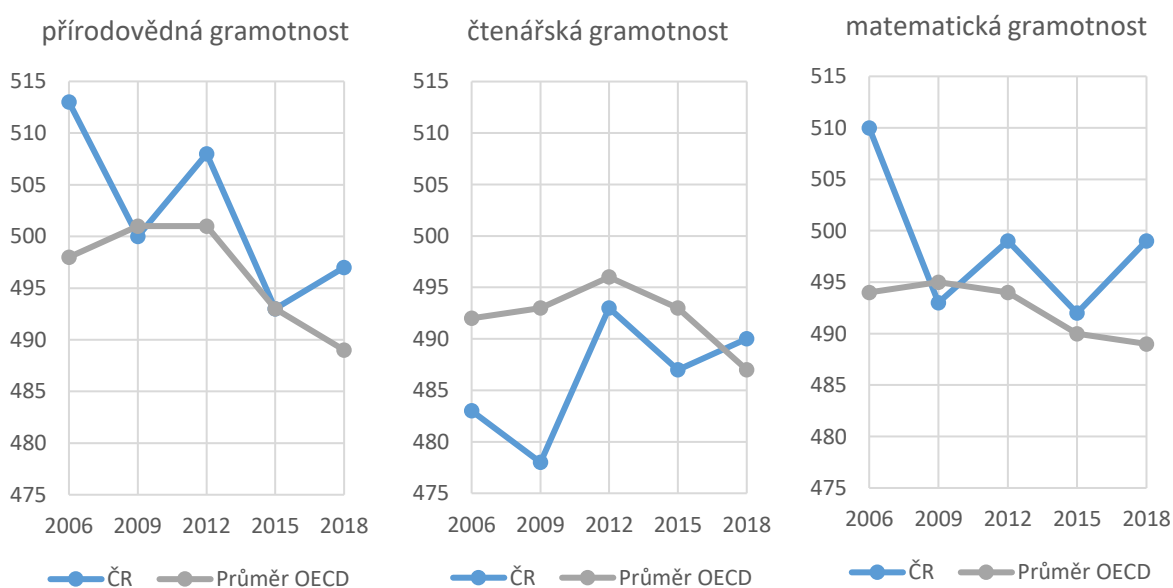
Vývoj nezaměstnanosti vysokoškolsky vzdělaných osob v SČK a České republice v období 2007-2020 podle výběrového šetření pracovních sil

Zdroj: ČSÚ

Obrázek 12

Vývoj pozice České republiky v mezinárodním šetření v oblasti měření výsledků vzdělávání PISA v období 2006-2018

Zdroj: OECD

5. Vyhodnocení realizace strategie

5.1. Související strategické dokumenty

Oblast výzkumu, vývoje, inovací a podnikání je primárně v gesci ministerstev, kraje a obce mohou tuto agendu řešit ve své samostatné působnosti. Na národní úrovni vzniklo od roku 2013 několik strategických dokumentů, které se zaměřují na výzkumný nebo podnikatelský sektor, případně na témata, jimž by se měla výzkumná činnost financovaná z veřejných zdrojů věnovat. Další se snaží oblast pojmát komplexněji se zaměřením na praktické uplatnění výsledků výzkumu.

Na úrovni Středočeského kraje existují strategie, které se RIS SČK dotýkají, zejména jde o dokumenty v oblasti školství, které je pro budoucí vývoj hospodářství velmi relevantní, a navíc je Středočeský kraj ze zákona odpovědný za střední školy. Přehled dokumentů nabízí následující tabulka.

Tabulka 4

Dokumenty národní a regionální úrovně významné pro RIS SČK

	obecné strategie	relevantní z hlediska RIS SČK
ČR	Strategie regionálního rozvoje ČR	Národní RIS3 strategie Národní politika VaVal Inovační strategie ČR 2019-2030
SČK	Strategie rozvoje územního obvodu Středočeského kraje na období 2019-2024 s výhledem do roku 2030	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy Středočeského kraje Krajský akční plán vzdělávání

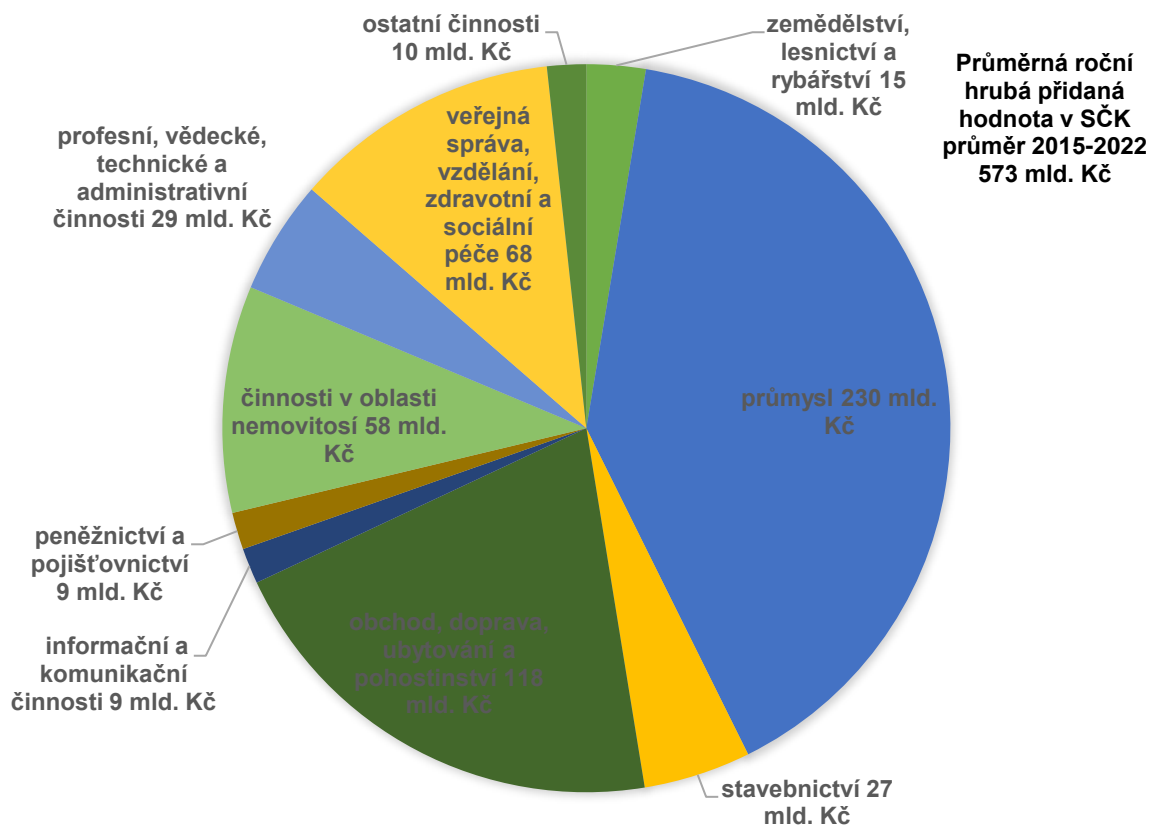
5.2. Finance v systému VaVal Středočeského kraje 2015-2022

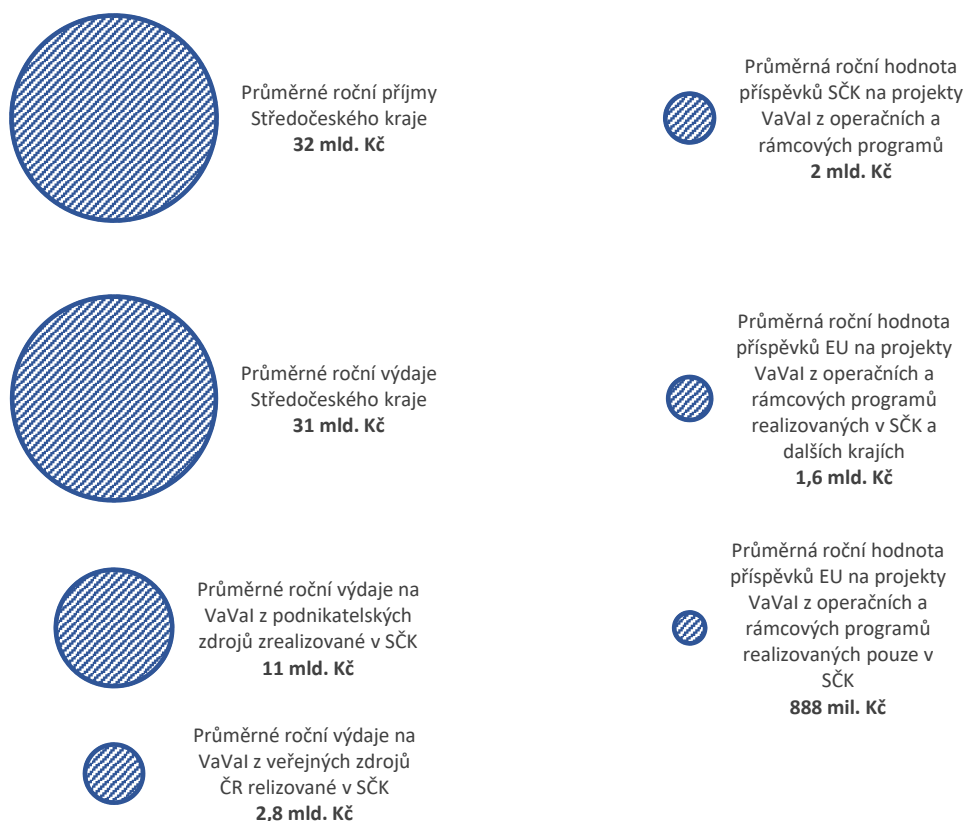
Při pohledu na srovnání ekonomiky Středočeského kraje vidíme, že zde výrazně převládá průmyslové odvětví, tvoří celkem 40 % hrubé přidané hodnoty kraje. Druhá nejsilnější oblast je obchod, doprava ubytování a pohostinství, tvořící 20 % HPH kraje. Naopak o nejnižší stupeň se pak dělí oblasti informační a komunikační činnosti a peněžnictví a pojišťovnictví s pouhými 1,6 %.

Výdaje Středočeského kraje na výzkum a vývoj měly ve sledovaném období 2015–2022 podobu národního spolufinancování projektů podpořených ze strukturálních fondů Evropské unie, ale také podobu podpory z rozpočtu kraje, např. ve formě výzev programu Inovační vouchery. Program Inovační vouchery byl v letech 2016-2020 dohromady podpořen částkou 15,4 mil. Kč.

Obrázek 13

Srovnání ekonomiky (hrubé přidané hodnoty) a výdajů na výzkumu, vývoj a inovace ve Středočeském kraji (průměrné roční hodnoty za období 2015-2022)

Zdroj: Krajský úřad Středočeského kraje, ČSÚ, DotaceEU, SIC

Výše schválené podpory Evropské unie z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost a Výzkum, vývoj a vzdělávání pro 6 projektů vysokých škol v letech 2015-2022 činila 85 mil. Kč.

V programu Horizont 2020 je celkový příspěvek Evropské unie do programů ve Středočeském kraji 29 mil. EUR a v programu Horizont Evropa pak 12 mil. EUR.

Tabulka 5

Struktura příjemců podpory ve Středočeském kraji z prostředků Evropské unie v operačních programech Středočeského kraje (aktivitách zaměřených na výzkum, vývoj a inovace) a rámcových programech EU na výzkum, vývoj a inovace

Kategorie příjemce	Počet příjemců	
	Aktivita z operačních programů	Program Horizont 2020 a Horizont Evropa
Veřejné vysoké školy	6	1
Veřejné výzkumné instituce	13	64
Podniky	467	101
Ostatní subjekty	216	14
Celkem příjemců v SČK	702	180

Zdroj: DotaceEU, Horizont 2020, Horizont Evropa

U aktivit z podpořených programů mezi příjemci podpory ze Středočeského kraje na výzkumné, vývojové a inovační aktivity převažovaly podniky, ty tvoří dvě třetiny všech příjemců. Aktivit operačních programů zaměřených na rozvoj výzkumu, vývoje a inovací se zúčastnily dvě veřejné vysoké školy v celkem šesti programech. Jedná se o pražské vysoké školy, jejichž projekty byly realizovány ve Středočeském kraji. Veřejné výzkumné instituce byly zapojeny celkem do 13 programů.

V programech Horizont 2020 a Horizont Evropa představují podniky opět značnou část příjemců, více než čtvrtinu. Následovány jsou kategorií veřejných výzkumných organizací, dále je zde desítky ostatních subjektů a jedna vysoká škola.

5.3. Přehled navrhovaných intervencí a operací

Návrhová část RIS SČK byla členěná na klíčové oblasti změn (KOZ) a strategické cíle, které charakterizují žádoucí cílový stav a ve kterých byly navrženy aktivity, opatření a projekty, jež mají přispět k požadovanému cílovému stavu. Tabulka 4 obsahuje přehled těchto návrhů a informaci, zda byly realizovány.

V dalších kapitolách je podrobně popsáno, do jaké míry byly stanovené síle naplněny, a to se zaměřením na strukturu RIS SČK ve verzi z roku 2020.

Tabulka 6

Realizované typové intervence a operace navrhované části RIS SČK

Poznámka: zvýrazněny projekty *akčního plánu* a *ostatní řešené aktivity*

Klíčová oblast změn	Strategický cíl	Typové intervence/operace
A Lidé pro inovace	A.1 Zlepšit schopnost vzdělávacího systému generovat talentované, kreativní a podnikavé lidi pro trh práce budoucnosti	Projekty a programy, které podpoří větší propojení vzdělávání s praxí (např. stáže žáků, studentů i učitelů ve firmách/výzkumných organizacích v kraji, zadávání témat závěrečných, bakalářských, diplomových a dizertačních prací firmami, přizpůsobení vzdělávacích programů, modernizace nebo doplnění vybavení ve školách.)
		Aktivity posilující podnikavost, rozvoj podnikatelských dovedností a inovativního, kritického a kreativního myšlení.
		Program na mobilitu žáků a studentů se zaměřením zejména na jazykové a odborné vzdělávání. V oblasti jazykové gramotnosti soustředění na podporu anglického jazyka.
		Investice do vybavení škol umožňující elektronizaci vzdělávání a práci s moderními technologiemi, včetně rozvoje kompetencí učitelů ve využívání potřebných zařízení a pomůcek.
		Aktivity směřované k většímu propojení ZŠ a SŠ v kraji za účelem zlepšení orientace výuky na ZŠ na potřeby SŠ a hospodářství kraje.
		Aktivity popularizace vědy, výzkumu, techniky a inovací a získávání talentované mládeže pro profesní dráhu v této oblasti.
		Nastavení systému identifikace a následné péče o talenty na ZŠ a SŠ, včetně dlouhodobé práce s talenty s cílem jejich uplatnění a udržení v kraji.
		Budování systému kariérního poradenství na ZŠ a SŠ.

		Spolupráce s relevantními institucemi (např. Svaz průmyslu a dopravy ČR), místními akčními skupinami a obcemi.
	A.2 Přivést do Středočeského kraje kvalifikované a talentované lidi z jiných krajů ČR a ze zahraničí	Realizace akcí cílených na zvýšení atraktivity SČK pro talenty
		Stáže zahraničních pracovníků ve výzkumných organizacích v kraji
		Program na vzdělávání lidí, kteří přišli ze zahraničí (např. doplnění nezbytných dovedností, jazykové vzdělávání)
		Systematické lákání a příchod talentovaných studentů SŠ/VŠ ze zahraničí (stáže, stipendijní program pro talentované zahraniční studenty apod.)
		Společný marketing SČK a Prahy v zahraničí
		Poskytování a koordinace služeb pro nově přichozí studenty a pracovníky (Welcome office – mj. podpora v oblasti získávání bydlení, podpůrné péči o rodinu, orientaci ad.)
		Návrhy opatření na státní úrovni za účelem podpory příchodu kvalifikovaných lidí ze zahraničí
	A.3 Zlepšit kompetence pedagogických pracovníků na všech stupních vzdělávání.	Další vzdělávání pedagogických pracovníků (např. oblast informačních technologií, praktické vzdělávání učitelů technických oborů zaměřené na ovládání a využití nových výrobních a souvisejících technologií aj.)
		Stáže pedagogů u zaměstnavatelů a zavedení systému propojení těchto stáží s kariérní dráhou učitele
		Zajištění větší participace kvalifikovaných lidí z praxe na výuce
		Podpora zahraniční mobility učitelů
		Analýzy kvalifikačních a kompetenčních potřeb učitelské profese
	Návrhy opatření a lobbying za zlepšování kvality přípravy studentů učitelských oborů a za větší propojení vzdělávacího systému s praxí	
B Konkurenceschopné a inovativní firmy	B.1 Zvýšit intenzitu zakládání nových firem s potenciálem rychlého růstu	Zvýšení zájmu o podnikání a obecně rozvoj podnikatelské kultury (osvěta, sdílená infrastruktura)
		Rozvoj měkké infrastruktury pro cílenou práci s novými firmami s potenciálem rychlého růstu (inkubační služby)
		Zlepšení dostupnosti financování pro začínající firmy
	B.2 Zvýšit exportní výkonnost MSP	Specializované poradenství zaměřené na usnadnění vstupu na konkrétní cílový trh MSP
		Zprostředkování strategických informací pro MSP o vývojových trendech a jejich implikacích pro konkrétní trhy (analýzy zaměřené na odhad potenciálně atraktivních zahraničních trhů)
		Specializované manažerské vzdělávání (exportní akademie pro vedoucí pracovníky firem)
	B.3 Zlepšit inovační procesy a strategické řízení v MSP	Program pro zlepšení strategického řízení, akceleraci růstu a inovativnosti v MSP (zahrnující (i) identifikaci nových růstových příležitostí/rozvojových potřeb pro MSP, (ii) nalezení cesty (způsobu řešení) pro jejich využití/naplnění a (iii) koučink/mentoring implementace identifikovaných řešení ve firmě.)

		Usnadnění procesního a produktového upgradingu v MSP mimo jiné prostřednictvím výrobní a vývojové spolupráce s velkými (nejen) zahraničními firmami
		Zprostředkování kvalitního manažerského vzdělávání v oblasti strategického řízení a managementu inovací, marketingu a prodeje a dalších nezbytných dovedností
		Kreativní vouchery
	B.4 Posílit kapacity VaV všech typů firem a jejich spolupráci s výzkumnými organizacemi	Program cíleně snižující vstupní bariéry pro spolupráci firem a výzkumných organizací – Inovační vouchery
		Program zlepšující dostupnost talentů pro podnikový vývoj a inovace v MSP (např. programy stáží/praxí výzkumníků nebo expertů na inovační procesy ve firmách)
		Zprostředkování expertních služeb v oblasti patentové ochrany a ochrany duševního vlastnictví v MSP
		Realizace akcí cílených na zvýšení atraktivity SČK pro zahraniční firmy a investory v oblastech s vysokou přidanou hodnotou
		Projekty veřejného sektoru představující poptávku po nových řešeních s využitím výsledků výzkumu a vývoje, zejména podporující spolupráci výzkumného a podnikatelského sektoru
C Kvalitní veřejný výzkum a jeho přínos pro rozvoj kraje	C. 1 Posílit kvalitu a mezinárodní otevřenost veřejného výzkumu	Rozvoj excelentních výzkumných týmů, především podpora dlouhodobých mezinárodních výzkumných partnerství s předními výzkumnými institucemi v zahraničí, vlastní výzkumné činnosti a technologického upgradu vybavení výzkumných organizací
		Usnadnění mezinárodního síťování a výměny zkušeností s provozem velkých výzkumných infrastruktur a na posílení otevřeného přístupu (open access) k velkým výzkumným infrastrukturám
		Programy zahraniční mobility (stáže krajských výzkumných pracovníků v zahraničí, stáže zahraničních pracovníků ve výzkumných organizacích v kraji, výměna zkušeností se zahraničím a sdílení příkladů dobré praxe aj.)
		Mezisektorová mobilita mezi výzkumnými organizacemi a firmami
		Projekty usnadňující rozvoj kariéry mladých výzkumníků (projekty Junior start-up grants apod.)
		Aktivity na zlepšení grantové podpory, zejm. u mezinárodních grantů, např. kofinancování z národních/krajských zdrojů
		Posílení výzkumné spolupráce se silnými a komplementárními partnery v Praze a dalších krajích
		Kofinancování strategicky významných výzkumných projektů včetně jejich přípravy
		Obecné i specifické vzdělávání výzkumných pracovníků
		Aktivity na zlepšení strategického řízení výzkumu v oblasti řízení lidských zdrojů a komercializace výzkumu. Podpora specializace vybraných pracovníků výzkumných organizací na oblast ochrany duševního vlastnictví a komercializace

		Příprava opatření ke snižování byrokratické zátěže a administrativních nákladů v oblasti podpory výzkumu, vývoje a inovací
		Lobbying za adekvátní nastavení podmínek budoucích národních a evropských zdrojů a za snižování byrokratické zátěže
	C.2 Zvýšit přínosy výzkumných organizací pro hospodářství v kraji	Usnadnění přípravy a realizace společných projektů akademických a aplikačních partnerů (např. inovační a kreativní vouchery aj.)
		Nástroje na podporu aktivního propojení firemní praxe a veřejného výzkumu (mobilita pracovníků mezi výzkumným prostředím a firmami, posilování kontaktů prostřednictvím networkingových akcí aj.)
		Podpora vzniku spin-off a start up firem založených na výsledcích výzkumu
		Projekty podporující zefektivnění a profesionalizaci procesů při komercializaci duševního vlastnictví
		Asistence při využití daňových odpočtů firem na výzkum pořízený od výzkumných organizací
		Aktivní zprostředkování kontaktů mezi výzkumnými institucemi – řešiteli mezinárodních projektů/zadavateli technologicky náročných zakázek, a místními firmami schopnými tyto zakázky realizovat (např. Informační dny pro průmysl k jednotlivým projektům)
		Projekty veřejného sektoru představující poptávku po nových řešeních s využitím výsledků výzkumu a vývoje ve veřejném sektoru

5.4. Klíčová oblast změn A: Lidé pro inovace

Pro budoucí konkurenceschopnost kraje, která má být založena na inovacích a průmyslu s vysokou přidanou hodnotou, i pro atraktivitu regionu pro zahraniční investice je nezbytnou podmínkou především dostupnost kvalifikovaných lidí. Právě té oblasti se věnuje první klíčová oblast. Mezi nejdůležitější aspekty zde patří dynamická modernizace vzdělávání s důrazem na technické a přírodovědné obory. S tím úzce souvisí také zkvalitnění kompetencí pedagogických pracovníků. Další rovinou pak je žádoucí příliv nadaných a kvalifikovaných lidí z jiných regionů a ze zahraničí.

Strategický cíl A.1: Zlepšit schopnost vzdělávacího systému generovat talentované, kreativní a podnikavé lidi pro trh práce budoucnosti

V strategickém cíli je celkem 9 opatření, z toho 6 bylo realizováno. Dvě opatření jsou součástí akčních plánů RIS HMP.

Realizované projekty přispívají k rozvoji klíčových dovedností a schopnosti práce s informacemi u žáků a také klade důraz na výuku orientovanou na praxi. Důležitá je také podpora jazykové gramotnosti, která následně umožňuje získání zkušeností ze zahraničí.

Důraz je kladen na technické a přírodovědné vzdělání, který má přinést dodatečný počet kvalitních absolventů těchto oborů. Zároveň se popularizují profese ve výzkumu, technologiích a inovacích, aby docházelo ke zvýšení zájmu u dětí. S tím souvisí i identifikace a podpora talentů ve školství a efektivní systém kariérního poradenství.

Tabulka 7

Projekty strategického cíle A.1 navrhované RIS SČK

Navrhované intervence/operace	v přípravě / realizaci	využití ESIF	součástí akčního plánu
Projekty a programy, které podpoří větší propojení vzdělávání s praxí (např. stáže žáků, studentů i učitelů ve firmách/výzkumných organizacích v kraji, zadávání témat závěrečných, bakalářských, diplomových a dizertačních prací firmami, přizpůsobení vzdělávacích programů, modernizace nebo doplnění vybavení ve školách.)	ano	ano	ne
V rámci Klíčové aktivity 3 Podpora polytechnického vzdělávání projektu Implementace Krajského akčního plánu SČK I. byly realizovány aktivity na propojení vzdělávání s praxí. Mezi nimi například praktické kroužky a díly, a to pro MŠ, ZŠ i SŠ. Dále projektové dny, badatelské pobyty, stáže a exkurze v podnicích a firmách a další.			
Aktivity posilující podnikavost, rozvoj podnikatelských dovedností a inovativního, kritického a kreativního myšlení.	ano	ano	ano
Certifikaci učitelů jako lektorů „Marker Fundamentals Certified Technical Collaborator (MFCTC), aby mohli dále předávat know-how bez zapojení zahraničních expertů, která se uskutečnila v druhé polovině roku 2020. Využití lektorů pro 3denní kurz „Základy Maker kultury: technicky orientované dovednosti pro 21. století, jehož příprava proběhla v únoru 2020, realizace byla plánovaná na červen 2021, ale byla odložena. Realizace proběhla s výjimkou kurzu. Propagace a popularizace činnosti výzkumných organizací proběhla formou produktu s názvem <i>Katalog služeb výzkumných center ve Středočeském kraji – Věda v srdci inovací</i> a byla spuštěna jeho interaktivní verze.			
Program na mobilitu žáků a studentů se zaměřením zejména na jazykové a odborné vzdělávání. V oblasti jazykové gramotnosti soustředění na podporu anglického jazyka.	ano	ano	ne
Realizováno v rámci projektu Implementace Krajského akčního plánu SČK I. Klíčová aktivita 2 byla mimo jiné zaměřena na rozvoj kompetencí v oblasti výuky cizích jazyků a spočívala především ve výměně zkušeností a metodické podpoře vybraných pedagogických pracovníků. Hlavním cílem byla podpora dalšího vzdělávání těchto pracovníků působících v oblasti výuky cizích jazyků a také podpora spolupráce škol s lokálními zaměstnavateli s cílem lépe připravit absolventy na požadavky trhu práce. Proběhlo několik akcí pro vzdělávání pedagogických pracovníků, ale také například letní jazyková škola pro žáky vyšších ročníků ZŠ.			
Investice do vybavení škol umožňující elektronizaci vzdělávání a práci s moderními technologiemi, včetně rozvoje kompetencí učitelů ve využívání potřebných zařízení a pomůcek.	ano	ano	ne
Realizováno v rámci projektu Implementace Krajského akčního plánu SČK I. Klíčová aktivita 2 byla zaměřena na podporu ICT kompetencí pedagogických pracovníků včetně dovybavení škol IT technikou. V rámci aktivity byly realizovány semináře ve více než 20 tématech s různým stupněm obtížnosti, a to jak pro větší využití techniky ve výuce, tak práce s jednotlivými programy. Byly také realizovány kroužky, školení a webináře pro žáky ZŠ a SŠ, a to jak pro práci s hardware a software, tak na téma robotizace a 3D tisk.			
Aktivity směřované k většímu propojení ZŠ a SŠ v kraji za účelem zlepšení orientace výuky na ZŠ na potřeby SŠ a hospodářství kraje.	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Aktivity popularizace vědy, výzkumu, techniky a inovací a získávání talentované mládeže pro profesní dráhu v této oblasti.	ano	ano	ano
Vznikla celkem dvě videa v rámci série Superhrdinové Středočeského kraje. Video propagují především transfer znalostí a technologií z výzkumných center do praxe. Dále byla výstava <i>Okno do budoucnosti</i> prezentující několik vybraných výzkumných organizací formou virtuální reality instalována v celkem osmi institucích, převážně základních, středních a vyšších odborných školách.			
Nastavení systému identifikace a následné péče o talenty na ZŠ a SŠ, včetně dlouhodobé práce s talenty s cílem jejich uplatnění a udržení v kraji.	ne	ne	ne

Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Budování systému kariérního poradenství na ZŠ a SŠ.	ano		ne
Realizováno v rámci projektu Implementace Krajského akčního plánu SČK I. Klíčová aktivita 8 měla za cíl podpořit kariérové poradenství a vytvoření sítě spolupracujících poskytovatelů poradenství. Podpora probíhala v rámci workshopů zaměřených na praktickou realizaci kariérového poradenství na ZŠ, SŠ a koučování.			
Spolupráce s relevantními institucemi (např. Svaz průmyslu a dopravy ČR), místními akčními skupinami a obcemi.	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			

Strategický cíl A.2: Přivést do Středočeského kraje kvalifikované a talentované lidi z jiných krajů ČR a ze zahraničí

Zvýšení atraktivity kraje mimo jiné vytvořením systému pro získávání a adaptaci vysoce kvalifikovaných lidí do kraje. Jedná se především o podporu příchodu kvalifikovaných cizinců prostřednictvím stáží a stipendií, ale i vytváření příznivých podmínek pro jejich usazení v regionu. Cílovými skupinami jsou především odborní pracovníci pro technologicky orientované firmy, výzkumní pracovníci pro vědecká centra a talentovaní uchazeči o vysokoškolské studium. V těchto cílových skupinách je potřeba zvýšit povědomí o Středočeském kraji a jeho atraktivitě za pomoci cílených marketingových nástrojů a akcí v zahraničí.

Tabulka 8

Projekty strategického cíle A.2 navrhované RIS SČK

Navrhované intervence/operace	v přípravě / realizaci	využití ESIF	součástí akčního plánu
Realizace akcí cílených na zvýšení atraktivity SČK pro talenty	ano	ne	ne
<p>V prosinci 2020 a dubnu 2021 proběhly online workshopy kariérních příležitostí (stáží) pro studenty Imperial College v Londýně ve spolupráci s Česko-slovenským studentským klubem této školy. V návaznosti došlo k propojení studentů s řediteli a pak minimálně jedna stáž.</p> <p>V roce 2021 byla zahájena komunikace s Prague Expat Centre s cílem budoucí spolupráce, která se nicméně dosud neposunula do konkrétních forem spolupráce.</p> <p>V roce 2022 proběhl jeden meetup v centru BIOCEV, kterého se zúčastnilo cca 25 vědců. Byla zahájena spolupráce s marickou North Carolina State University, díky které jsme zprostředkovali čtyřdenní stáže osmi amerických studentů ve výzkumných organizacích Středočeského kraje.</p>			
Stáže zahraničních pracovníků ve výzkumných organizacích v kraji	ano	ne	ano
<p>V rámci programu MERIT bude vybráno 30 špičkových vědců ze zahraničí, kteří budou následně působit ve vybraných výzkumných organizacích Středočeského kraje. Podání projektového návrhu dvakrát do výzvy MSCA-COFUND v letech 2019 a 2020, kdy výsledky hodnocení nestačily k podpoře projektu vzhledem k omezenému rozpočtu ve výzvě. Projekt byl podán potřetí v únoru 2022 poté, co se k zájmu přihlásily další instituce a firmy ze Středočeského kraje. Tento projekt získal podporu díky skóre 98 %. Realizace programu proběhne v letech 2023-2027.</p>			
Program na vzdělávání lidí, kteří přišli ze zahraničí (např. doplnění nezbytných dovedností, jazykové vzdělávání)	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Systematické lákání a příchod talentovaných studentů SŠ/VŠ ze zahraničí (stáže, stipendijní program pro talentované zahraniční studenty apod.)	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Společný marketing SČK a Prahy v zahraničí	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Poskytování a koordinace služeb pro nově příchozí studenty a pracovníky (Welcome office – mj. podpora v	ano	ne	ano

oblasti získávání bydlení, podpůrné péči o rodinu, orientaci ad.)			
<p>Cílem je vytvářet a budovat mezinárodní multidisciplinární komunitu vědců pocházejících ze středočeských výzkumných organizací umožňující vzájemný networking, společné návštěvy v pracovištích akademické sféry i mimo ni, což vede k postupnému poznávání regionu, jeho VaV potenciálu a k lepší integraci těchto kvalifikovaných pracovníků a jejich rodin. Zároveň dochází k lepšímu porozumění potřebám této cílové skupiny, díky kterému je možné optimalizovat služby Welcome Office pro nově příchozí vědce do budoucna. Dalším cílem je také lákání nadaných jedinců ze zahraničí.</p> <p>Realizace proběhla formou organizace pravidelných vědeckých setkání a dalších networkingových a vzdělávacích aktivit pro mezinárodní komunitu vědců, kteří v kraji aktuálně žijí a pracují. V roce 2020 proběhla 4 mezinárodní setkání, v následujícím roce pak setkání 2. Mimo to také v roce 2021 proběhl webinář pro HR specialisty výzkumných organizací, kterým byly prezentovány cíle SIC Welcome Office, spolupráce s portálem ResearchJobs a proběhla diskuze o potřebách a možnostech lákání zahraničních talentů do regionu.</p>			
Návrhy opatření na státní úrovni za účelem podpory příchodu kvalifikovaných lidí ze zahraničí	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			

Strategický cíl A.3: Zlepšit kompetence pedagogických pracovníků na všech stupních vzdělávání.

Zlepšení kompetence pedagogických pracovníků, kteří často mají nedostatečné dovednosti v oblasti nových forem výuky a chybí jim kontakt s praxí. Tento nedostatek se mnohdy odráží v neznalosti aktuálních trendů a potřeb trhu a současně používaných technologií a principů. Učitelé v důsledku toho nejsou schopni naučit žáky a studenty aplikaci poznatků při řešení konkrétních problémů.

Strategický cíl je zaměřen na zlepšení praktického dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s důrazem na kooperaci s firmami a kompetence v oblasti moderních technologií. Stejně tak i příprava budoucích absolventů učitelských oborů. Součástí je dále větší zapojení zkušených odborníků z praxe do počátečního vzdělávání. K tomu je potřeba usnadnit možnosti vstupu těchto odborníků bez pedagogického vzdělání do vzdělávacího systému a celkově prostupnost školství s praxí podporovat.

Tabulka 9

Projekty strategického cíle A.3 navrhované RIS SČK

Navrhované intervence/operace	v přípravě / realizaci	využití ESIF	součástí akčního plánu
Další vzdělávání pedagogických pracovníků (např. oblast informačních technologií, praktické vzdělávání učitelů technických oborů zaměřené na ovládání a využití nových výrobních a souvisejících technologií aj.)	ano	ano	ano
Certifikaci učitelů jako lektorů „Marker Fundamentals Certified Technical Collaborator (MFCTC), aby mohli dále předávat know-how bez zapojení zahraničních expertů, která se uskutečnila v druhé polovině roku 2020. Využití lektorů pro 3denní kurz „Základy Maker kultury: technicky orientované dovednosti pro 21. století, jehož příprava proběhla v únoru 2020, realizace byla plánovaná na červen 2021, ale byla odložena. Realizace proběhla s výjimkou kurzu.			
Stáže pedagogů u zaměstnavatelů a zavedení systému propojení těchto stáží s kariérní dráhou učitele	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Zajištění větší participace kvalifikovaných lidí z praxe na výuce	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Podpora zahraniční mobility učitelů	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Analýzy kvalifikačních a kompetenčních potřeb učitelské profese	ne	ne	ne

Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Návrhy opatření a lobbying za zlepšování kvality přípravy studentů učitelských oborů a za větší propojení vzdělávacího systému s praxí	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			

Tabulka 10

Indikátory Klíčové oblasti změn A

indikátor	zjištěná hodnota	komentář
výsledky studentů v matematické a přírodovědné gramotnosti v šetření PISA 2018	matematická 499 b.; přírodovědná 489 b.	Výsledky českých patnáctiletých žáků základních škol a nižších ročníků víceletých gymnázií ve Středočeském kraji. Výsledky jsou prezentovány pomocí dosaženého bodového skóre.
spokojenost zaměstnavatelů v kraji s kvalitou oborových znalostí a obecných kompetencí absolventů (na základě pravidelného reprezentativního terénního šetření, INKA)	---	nezjištěno
podíl žáků/studentů z kraje nastupujících ke studiu technických a přírodovědných oborů na SŠ/VŠ v kraji (2022)	SŠ 16,7 % VŠ 28,5 %	Podíl studentů s trvalým bydlištěm ve Středočeském kraji.
růst podílu pracovníků s vysokou kvalifikací (ISCO 1-3) (srovnání s průměrem ČR) 2019-2021	SČK 0,43 % ČR 0,72 %	Klouzavý tříletý průměr růstu podílu 2019-2021
podíl zahraničních pracovníků ve výzkumných organizacích v kraji 2021	28,9 %	Podíl všech cizinců ze zaměstnanců výzkumných organizací v kraji
počet zahraničních výzkumných pracovníků v kraji 2021	287	V rámci Středočeského kraje je ve výzkumných organizacích k roku 2021 zaměstnáno 705 Čechů a 287 cizinců, z toho 68 Slováků.
počet učitelů zapojených do aktivit dalšího vzdělávání především v oblasti informačních technologií, jazykového vzdělávání a kontaktu s praxí 2021/2022	7340	Celkový počet účastníků, jeden pedagogický pracovník se mohl účastnit vícekrát.
počet probíhajících spoluprací firem a škol 2019	111	111 z dotazovaných 175 firem (63 %) deklarovalo spolupráci se školami

Zdroj dat: OECD, MŠMT, ČSÚ, VISK, SIC

Zhodnocení Klíčové oblasti změn A

V této oblasti se podařila připravit, případně i zahájit, méně než polovina typů aktivit, a to 10 z celkem 22. Ze tří strategických cílů pak byl nejvíce naplněn první a nejméně třetí. V prvním strategickém cíli se podařily realizovat projekty na zaměřené mimo jiné na propojení vzdělávání s praxí, posílení podnikavosti žáků, stejně tak i jazykového vzdělávání. Déle se projekty věnovaly popularizaci vědy, práci s moderními technologiemi ve školách i budování kariérního poradenství.

Ve druhém strategickém cíli, který má za cíl zvýšit atraktivitu kraje a získávání vysoce kvalifikovaných lidí, můžeme zmínit zejména projekt MERIT poskytující stáže zahraničních špičkových vědců ve Středočeském kraji. Ve třetím strategickém cíli, který se zaměřuje na vzdělávání pedagogických pracovníků, byl připraven pouze jeden projekt, nicméně jeho realizace měla zahrnovat 3denní kurz, který se ke konci 2022 dosud nepodařilo zrealizovat.

5.5. Klíčová oblast změn B: Konkurenceschopné a inovativní firmy

Tato klíčová oblast změn má zajistit budoucí prosperitu kraje, a to podporou akcelerace přechodu na nové zdroje růstu, to znamená intenzivně znalostně náročné aktivity s vysokou přidanou hodnotou, podporovat vznik nových firem s potenciálem rychlého růstu a v případě sektoru zahraničních firem je nezbytné zaměřit se na jejich maximální propojení s místní ekonomikou a rychlejší přivedení pokročilejších podnikových funkcí do místních poboček.

Je nezbytné se zaměřit na vytváření příznivějšího prostředí a podmínek pro zakládání a rozvoj nových firem, které mají globální ambice, vysoký růstový potenciál a "finální" produkt určený přímo pro koncové zákazníky na trhu. Současně je účelné usnadňovat zejména malým a středním firmám průnik a úspěšné působení na zahraničních trzích, neboť export a působení na náročných zahraničních trzích pozitivně ovlivňuje inovační dynamiku ve firmách a dává jim větší růstové možnosti.

Strategický cíl B.1 Zvýšit intenzitu zakládání nových firem s potenciálem rychlého růstu

Zvýšení podnikavosti přináší základní predispozici pro zakládání úspěšných startupů v revolučních odvětvích i možnost částečné transformace z jednostranně orientované ekonomiky kraje na komplexnější a nezávislejší ekonomiku. SIC se dlouhodobě snaží především o rozvoj již fungujících MSP. Na druhou stranu vyvíjí a pilotně ověřuje nástroje, které mají za cíl právě prvotní vzbuzení zájmu o realizaci podnikatelského zájmu, případně pomoci takto nově založeným firmám v prvních výzvách. Všechna tři opatření jsou v realizaci a zároveň jsou součástí akčního plánu RIS SČK.

Tabulka 11

Projekty strategického cíle B.1 navrhované RIS SČK

Navrhované intervence/operace	v přípravě / realizaci	využití ESIF/ nástrojů EU	součástí akčního plánu
Zvýšení zájmu o podnikání a obecně rozvoj podnikatelské kultury (osvěta, sdílená infrastruktura)	ano	ne	ano
<p>Cílem SIC Business komunity je propojit majitele a ředitele středočeských firem, posílit jejich vazby mezi sebou a navázat na služby a produkty Středočeského inovačního centra. Tato pravidelná setkání vedou k řešení společných témat, umožňují spolupráci mezi relevantními inovačními partnery s cílem zvýšit produktivitu a zachovat podnikání v regionu.</p> <p>Nedílnou součástí je inspirace skrze vybranou osobnost z podnikání, která předává své dlouholeté zkušenosti a škálu případových studií, dobré i špatné praxe s cílem vyvarovat se chyb a ušetřit tak náklady. Důvěryhodné prostředí posiluje dobré vztahy a podporuje otevřenost podnikatelů s cílem sdílení znalostí a zkušeností z různých oborů podnikání.</p> <p>Nosným tématem je rozvoj firem a její řízení, interní strategie, komunikačních a manažerských dovedností, včetně budování dobrého PR. Druhá linie je inspirace a osvěta skrze osobnost zvenčí, s cílem předání příkladů dlouholeté praxe a výměny zkušeností. Další je podpora jednotlivých produktů a služeb SICu. S pravidelností 1x měsíčně je rozesílán newsletter.</p> <p>V období od června 2021 proběhlo 7 akcí (např. seminář „Nastavení strategie a řízení firmy v době (post)covidové“, setkání „Průmyslový a produktový design aneb na vzhledu výrobku záleží“, diskuze „Proč se vyplatí budovat brand a být chtěným zaměstnavatelem“). Na každé z akcí se podařilo navázat na programy SICu v oblasti expertní činnosti, nebo vytvořit vzájemnou spolupráci mezi aktéry na technologických řešeních a produktech. Podnikatelé si odnesli zpětnou vazbu ohledně průmyslového designu a názory expertů na řešení individuálních jednotlivých výzev spojených s jejich podnikáním ve firmách. Sami podnikatelé hodnotí účast jako užitečnou s využitím výstupů z přednášek a workshopů v jejich pracovních aktivitách. Zejména se jedná o nastavení strategie, komunikaci se zaměstnanci a budování brandu.</p> <p>Dalším nástrojem podporující zájem o podnikání a zvyšování podnikatelské kultury je platforma a pilotní projekt Startup Now. Platforma se zaměřuje zejména na otázky zvyšování kompetencí domácích inovačních startupů a zájemců o podnikání, např. v oblasti vnitřních inovačních procesů, rozvoje firmy, obchodních modelů, uplatnění principů cirkulární ekonomiky, digitalizačních procesů, rozvoje zaměstnanců, expanze na zahraniční trhy, marketing. Cílem je přitom ve spolupráci s cílovou skupinou a také s využitím pilotního ověření Startup Now vyvinout a otestovat novou část portfolia regionálních nástrojů pro tyto cílové skupiny, která doplní stávající regionální nástroje pro již fungující firmy. Nástroj se začal rozvíjet v roce 2022. Dalším připravovaným nástrojem je Startup Academy, která má za cíl pracovat s již založenými startupy, a pomáhat jim překonat typické problémy rané fáze fungování.</p>			

Rozvoj měkké infrastruktury pro cílenou práci s novými firmami s potenciálem rychlého růstu (inkubační služby)	ano	ano	ano
<p>Cílem projektu Brain 4 Industry (B4I) bylo zvýšit produktivitu, efektivitu a přidanou hodnotu výrobních MSP s využitím expertízy členů konsorcia B4I v oblastech pokročilých aditivních technologií, matematických simulací, povrchových úprav a v oblasti digitalizace výrobních a obchodních procesů. Vybudovat inovační centrum (testbed), které umožní MSP přístup k těmto technologiím a praktické ověření technologií v rámci inovačního nebo digitalizačního projektu.</p> <p>V jednotlivých oblastech v rámci stávající infrastruktury členů konsorcia byly realizovány pilotní projekty s cílem ověřit navržené koncepty a propozici služeb budoucího inovačního centra, a to jak na úrovni konkrétních digitalizačních projektů, tak eventů formou kulatých stolů na vybraná témata z oblasti ERP, senzory nebo AI. V rámci výzvy v programu Digital Europe (EDIH) byl zpracován projekt za B4I, který uspěl a získal podporu z tohoto programu s celkovým rozpočtem 3 mil. EUR na tři roky (2023-2025). Byla dokončena příprava grantové smlouvy s EK. Probíhá příprava procesů a týmů v rámci všech členů konsorcia B4I směřující ke spuštění projektu v lednu 2023.</p> <p>Byl zpracován projekt technologického centra, který získal financování z programu OP PIK. Byla dokončena kompletní projektová příprava stavby centra v Dolních Břežanech a výběr dodavatele. Nyní probíhá stavba technologického centra.</p>			
Zlepšení dostupnosti financování pro začínající firmy	ano	ne	ano
<p>Program „Inovuj produkt:Expanduj na trh“ (INO:EX) měl za cíl podpořit středočeské malé a střední firmy s potenciálem rychlého ekonomického růstu v úspěšné realizaci jejich inovačních projektů, ve vývoji nových řešení a tvorbě prototypů, ověření poptávky u zákazníků a při uvádění produktů na trh nebo tržní expanzi firmy. Celkem bylo od roku 2021 podpořeno 31 projektů části EX v hodnotě dotace 5,86 mil. Kč a 35 projektů části INO s celkovou hodnotou dotace 14,7 mil. Kč. Průměrné stáří takto podpořených firem je 10 let (INO), resp. 13 let (EX).</p>			

Strategický cíl B.2 Zvýšit exportní výkonnost MSP

Zvýšení exportní výkonnosti firem představuje základní ukazatel úspěchu v prosazení se na zahraničních trzích a otevírá možnosti spolupráce se světovými hráči. Pozitivní efekt zvýšení exportu přináší zpětně i zvýšení povědomí o regionu v zahraničí. Dvě opatření jsou v současné době v realizaci a jsou součástí akčního plánu RIS SČK. Základními nástroji, které mají přesah právě do zmíněných oblastí jsou konzultační program Platinn a možnost sdílení zkušeností z podnikání skrze pravidelná setkání Bynys komunity vytvořené klienty a sympatizanty Středočeského inovačního centra.

Tabulka 12

Projekty strategického cíle B.2 navrhované RIS SČK

Navrhované intervence/operace	v přípravě / realizaci	využití ESIF	součástí akčního plánu
Specializované poradenství zaměřené na usnadnění vstupu na konkrétní cílový trh MSP	ano	ne	ano
<p>Cílem programu PLATINN je pomáhat propojovat majitele a manažery malých a středních podniků (MSP) s experty a konzultanty, kteří mohou zásadně napomoci vyřešit klíčové výzvy a problémy firmy a pomoci jí expandovat a zvýšit inovační výkonnost. Program se věnuje čtyřem oblastem: rozvoj podnikání a obchodu, finance, organizace a spolupráce. A právě první oblast pokrývá často problematiku vstupu na nové geografické nebo oborové trhy. Program je rozdělen do více volitelných fází podle časové náročnosti a potřeb firmy. Mezi lety 2019 až 2022 bylo dokončeno celkem 94 projektů Platinn, přičemž první oblasti (Business development) se věnovalo 48 z nich, tj. 51 % projektů.</p> <p>Dalším programem, který se zaměřuje na podporu vstupu na nové trhy je INO:EX, resp. jeho část EX. Ačkoli je tento program dotačního charakteru, součástí hodnocení jsou i minimálně dvě prezentace představení záměru a vyhodnocení, kde klient získává zpětnou vazbu od komise složené z expertů a odborníků ze SIC. Podle evaluace programu z roku 2023 byl tento aspekt často vnímán jako výrazný vedlejší benefit programu. Mezi lety 2021 až 2022 program INO:EX, část EX podpořil 31 projektů.</p>			
Zprostředkování strategických informací pro MSP o vývojových trendech a jejich implikacích pro konkrétní trhy (analýzy zaměřené na odhad potenciálně atraktivních zahraničních trhů)	ano	ne	ne

Do roku 2022 nebyly podniknuty kroky k realizaci tohoto opatření programem, který by měl tuto intervenci jako klíčovou. Částečně dochází k přenosu těchto informací skrze setkání uskutečňované Bussiness komunitou a programem Platinn.			
Specializované manažerské vzdělávání (exportní akademie pro vedoucí pracovníky firem)	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			

Strategický cíl B.3 Zlepšit inovační procesy a strategické řízení v MSP

Zlepšení inovačních procesů a strategického řízení v MSP je stěžejní činností SIC v rámci naplňování krajské RIS3 strategie. Základ tvoří konzultační programy, platforma pro setkávání a inovační profil nabízející základní přehled o inovačním ekosystému kraje. Tři opatření jsou v současné době v realizaci a jsou součástí akčního plánu RIS SČK.

Tabulka 13

Projekty strategického cíle B.3 navrhované RIS SČK

Navrhované intervence/operace	v přípravě / realizaci	využití ESIF	součástí akčního plánu
Program pro zlepšení strategického řízení, akceleraci růstu a inovativnosti v MSP (zahrnující (i) identifikaci nových růstových příležitostí/rozvojových potřeb pro MSP, (ii) nalezení cesty (způsobu řešení) pro jejich využití/naplnění a (iii) koučink/mentoring implementace identifikovaných řešení ve firmě.)	ano	ne	ano
<p>Probíhá ve formě programu PLATINN, jehož cílem je pomáhat propojovat majitele a manažery MSP s experty a konzultanty, kteří mohou zásadně napomoci vyřešit klíčové výzvy a problémy firmy a pomoci jí expandovat a zvýšit inovační výkonnost. Program se věnuje čtyřem oblastem: rozvoj podnikání a obchodu, finance, organizace a spolupráce.</p> <p>Byla provedena kvalitativní evaluace 18 projektů z let 2019-2021 i s delším (cca ročním) časovým odstupem od skončení projektu. Zatímco bezprostředně po skončení projektu 90 % firem (majitelů) je spokojeno s výsledky projektu a zhruba ve stejném procentu deklarují změnu v přístupu k inovačním výzvám ve firmě. S delším časovým odstupem však pouze 1/3 firem zvládla realizovat ve svém fungování výstupy projektu a zcela vyřešit daný problém. Pouze 3 firmy přiznaly, že nedokázaly naplnit doporučené změny a připouští, že z nedostatku vůle se nedaří dohodnuté změny prosadit. Zbytek alespoň částečně výstupy projektu realizoval a došlo ke zlepšení,</p> <p>Polovina majitelů firem hodnotí s odstupem pozitivní dopady i v jiných oblastech řízení mimo cíl daného projektu Platinn. V 10 případech z 18 využívají firmy služby externího experta/mentora i mimo síť Ynovate, což potvrzuje, že se daří naplňovat i další cíl programu, kterým je naučit firmy využívat externí mentoring a koučink pro svůj rozvoj.</p>			
Usnadnění procesního a produktového upgradu v MSP mimo jiné prostřednictvím výrobní a vývojové spolupráce s velkými (nejen) zahraničními firmami	ne	ne	ano
Do roku 2022 nebyly podniknuty kroky k realizaci tohoto opatření programem, který by měl tuto intervenci jako klíčovou.			
Zprostředkování kvalitního manažerského vzdělávání v oblasti strategického řízení a managementu inovací, marketingu a prodeje a dalších nezbytných dovedností	ano	ne	ano
Na zprostředkování kvalitního manažerského vzdělávání v malých a středních firmách se specializuje především Program Platinn. Dalším nástrojem je i přenos know-how skrze Bussiness komunitu.			
Kreativní vouchery	ano	ne	ano
Středočeské kreativní vouchery byly finančním nástrojem podporujícím spolupráci malých a středních podniků ze Středočeského kraje s fyzickými osobami nebo firmami poskytujícími kreativní služby (tzv. kreativci) z ČR, a to prostřednictvím poskytnutí jednorázové dotace podnikateli na spolupráci s poskytovatelem kreativní služby, která je založena na vytvoření konkrétního výstupu pro firmu. Podnikatelské subjekty a kreativci si prostřednictvím realizace menších společných projektů ověřili schopnost vzájemně spolupracovat a vytvořit si základy pro další možnou spolupráci.			

Kreativní vouchery umožnily firmám plně se soustředit na podnikání, zatímco kreativec dodal službu potřebnou pro rozvoj, inovace, design, marketing nebo zkvalitnění produktu či nabízené služby, kterou si firma z nějakého důvodu nemohla zajistit vlastními silami. Kreativci naopak díky zkušenostem ze vzájemné spolupráce s podnikatelskými subjekty získali důležitou zpětnou vazbu pro zvyšování relevance a zkvalitňování nabídek svých aktivit a kapacit směrem k firmám, ale i pro další činnost.

Za tři realizované ročníky v letech 2019 až 2020 bylo podpořeno 51 projektů s celkovou dotací 9,73 mil. Kč. Přířímým pokračovatelem kreativních voucherů je od roku 2021 program INO:EX, část EX.

Strategický cíl B.4 Posílit kapacity VaV všech typů firem a jejich spolupráci s výzkumnými organizacemi

Jedná se o zásadní činnost SIC v realizaci krajské RIS3. SIC vytvořil nástroje reagující na tři intervence a neustále tuto činnost rozvíjí. Program inovačních voucherů byl z finančního objemu prostředků největším programem SIC v jeho historii a podpořil spolupráci v desítkách projektů. SIC taktéž aktivně pracoval s potřebami obcí řešitelnými spoluprací s výzkumnými organizacemi. Kromě toho byly vytvořeny a pravidelně aktualizovány dokumenty analyzující inovační prostředí kraje.

Tabulka 14

Projekty strategického cíle B.4 navrhované RIS SČK

Navrhované intervence/operace	v přípravě / realizaci	využití ESIF	součástí akčního plánu
Program cíleně snižující vstupní bariéry pro spolupráci firem a výzkumných organizací – Inovační vouchery	Ano	Ne	Ano
<p>Středočeské inovační vouchery byly finančním nástrojem podporujícím spolupráci malých a středních podniků ze Středočeského kraje s vysokými školami či výzkumnými organizacemi (tzv. poskytovateli služeb VaVal) z ČR, a to prostřednictvím poskytnutí jednorázové dotace podnikateli na spolupráci s poskytovatelem služeb VaVal, která je založena na transferu znalostí. Podnikatelské subjekty a výzkumné organizace si prostřednictvím realizace menších společných projektů ověřily schopnost vzájemně spolupracovat a vytvoří si základy pro dlouhodobou spolupráci.</p> <p>Inovační vouchery umožnily firmám plně se soustředit na podnikání, zatímco výzkumná organizace dodá služby potřebné pro inovace, které firma z nějakého důvodu nemůže zajistit vlastními silami. Výzkumné organizace naopak díky zkušenostem ze vzájemné spolupráce s podnikatelskými subjekty získaly důležitou zpětnou vazbu pro zvyšování relevance a zkvalitňování nabídek svých aktivit a kapacit směrem k firmám, ale i pro další výzkumnou činnost a zkvalitňování výuky.</p> <p>Celkem bylo v letech 2016 až 2020 podpořeno 112 projektů s celkovou dotací 19,02 mil. Kč.</p>			
Program zlepšující dostupnost talentů pro podnikový vývoj a inovace v MSP (např. programy stáží/praxí výzkumníků nebo expertů na inovační procesy ve firmách)	ne	ne	ne
Do roku 2022 nebyly podniknuty kroky k realizaci tohoto opatření programem, který by měl tuto intervenci jako klíčovou.			
Zprostředkování expertních služeb v oblasti patentové ochrany a ochrany duševního vlastnictví v MSP	ne	ne	ano
Do roku 2022 nebyly podniknuty kroky k realizaci tohoto opatření programem, který by měl tuto intervenci jako klíčovou. Okrajově se touto problematikou zabývá služba SIC Connect, v rámci které bylo realizováno jedno navázání spolupráce za účelem konzultace ochrany duševního vlastnictví, avšak mimo firemní sektor.			
Realizace akcí cílených na zvýšení atraktivity SČK pro zahraniční firmy a investory v oblastech s vysokou přidanou hodnotou	ano	ne	ano
Projekt profil inovačního prostředí je zaměřen na zvýšení povědomí o charakteristikách a aspektech středočeské ekonomiky s důrazem na inovační ekosystém a jeho hlavní aktéry. Jednotlivé aktivity/nástroje projektu jsou orientovány na zlepšení prezentace těchto hlavních zjištění a informací směrem k cílovým skupinám – těmi jsou podnikatelé a firmy (domácí a zahraniční, již působící na území kraje, ale i subjekty, které potencionálně o usídlení v kraji uvažují nebo je kraj chce na své území lákat). Projekt přispívá k proměně vnímání SČK směrem k atraktivnímu regionu, který nabízí vhodné prostředí a infrastrukturu pro podnikatelské aktivity založené na inovacích a vysoké přidané hodnotě, pro kvalitní veřejný výzkum a maximalizaci jeho hospodářských přínosů.			

V rámci dílčí aktivity A) Inovační portál byly do interaktivní mapy doplněny aktuální výzvy programů SIC (KV, SIV, Platinn). Dílčí aktivita B) Atlas inovačního prostředí byl aktualizován v roce 2022.			
Projekty veřejného sektoru představující poptávku po nových řešeních s využitím výsledků výzkumu a vývoje, zejména podporující spolupráci výzkumného a podnikatelského sektoru	ano	částečně	ano
Projekt byl realizován v rámci programu Inovační platforma pro výzkumné organizace, který podporuje spolupráci mezi výzkumnou a aplikační sférou a pomáhá navazovat interakce mezi jednotlivými subjekty. Inovační platforma byla spuštěna v roce 2020, uskutečnila se online z důvodu pandemie Covid-19. Během setkání byla navržena tematika spin-off jako další téma, které by výzkumné organizace chtěly řešit. Na základě toho se pak v červnu 2021 uskutečnila další inovační platforma s názvem „Příběhy středočeských spin-off firem“, kde došlo ke sdílení zkušeností se založením spin-off. V listopadu 2021 se uskutečnilo další setkání na téma Marketing ve vědě s kampaní videorozhovorů a byl zpracován online E-book s touto tematikou.			

Tabulka 15

Indikátory Klíčové oblasti změn B

indikátor	zjištěná hodnota	komentář
počet nově zakládaných firem (relativně v přepočtu na obyvatele v produktivním věku v regionu) 2020	11,9	Indikátor sleduje nově vzniklé podniky, zaniklé podniky a saldo vždy v daném kalendářním roce.
počet rychle rostoucích firem (tzv. gazel) 2020	231	Počet podniků, jejichž Tržby Výkony (I. Tržby za prodej zboží + II. Výkony) tři roky po sobě rostou minimálně o 20 % (tzn. celkem o 72,8 %).
počet MSP zapojených v aktivitách, které zvýšily podíl exportu na svých tržbách (porovnání změny tržeb u podpořených firem vs. celá ekonomika SČK) 2019	45,9 %	Podpořené firmy jsou firmy (120), které v minulosti čerpaly dotace z programu Středočeské inovační vouchery nebo Středočeské kreativní vouchery.
počet MSP zapojených v aktivitách, které vstoupily na nové zahraniční trhy	---	nezjištěno
počet podpořených firem, u nichž došlo do 3 let od pomoci ke zvýšení tržeb o 30 % 2020	54 %	
vývoj počtu firem zúčastněných v programech na podporu zlepšení inovačních procesů a strategického řízení (SIV, Platinn, INO) 2020	79 %	Podíl počtu nových firem. Vývoj počtu firem zúčastněných v programech na podporu zlepšení inovačních procesů a strategického řízení od r. 2016 (SIV 2016-2020, SIC Platinn od r. 2019 INO od r. 2021)
počet podpořených firem v programu Středočeské inovační vouchery, TAČR a jiných vybraných programech, jejichž vlastní neinvestiční výdaje na VaV se do 3 let od ukončení projektu zvýšily o X %	---	nezjištěno
neinvestiční výdaje na VaV v podnikatelské sféře v regionu 2020	89,4 %	Podíl ročních neinvestičních výdajů na VaV v podnikatelské sféře.

Zdroj dat: ČSÚ, Magnusweb, SIC, justice.cz

Zhodnocení Klíčové oblasti změn B

V této oblasti změn se podařilo efektivně nastavit 28 spoluprací mezi MSP Středočeského kraje a výzkumnými organizacemi v programu Středočeské inovační vouchery. Obdobným způsobem byla nastavena a zprostředkována činnost s poskytovateli kreativních služeb, a to v 51 projektech. Na konci sledovaného období se oba programy transformovaly a od roku 2021 nesou jméno INO:EX. Přidanou

hodnotou úpravy programů je získání zpětné vazby a podnětů od komise expertů hodnotící projekt před a po realizaci, čímž program prostupuje napříč strategickými cíle klíčové oblasti B.

Druhým pilířem strategické oblasti jsou konzultační programy, reprezentované především programem Platinn. Řeší široké spektrum problémů relativně nových i dlouhodobě zavedených středočeských firem. Opět se jedná o nástroj prolínající se celou strategickou oblastí, má vliv především na zlepšení inovačních procesů a strategického řízení v MSP a zvýšení exportu firem. Rozvíjející se nástroj v podobě Business komunity pak přináší firmami pozitivně hodnocenou platformu pro získávání vzájemné zpětné vazby na aktuální problémy, ale i možnost inspirace v jiných odvětvích.

Naopak nástroje na podporu podnikavosti v regionu zatím zůstávají v pilotních verzích a na jejich rozvoji se pracuje.

5.6. Klíčová oblast změn C: Kvalitní veřejný výzkum a jeho přínos pro rozvoj kraje

Silná výzkumně-vývojová základna je jedním z pilířů rozvoje znalostní ekonomiky. Realizace kvalitního výzkumu je předpokladem pro schopnost regionu generovat výstupy a technologická řešení umožňující výrobu produktů s vysokou přidanou hodnotou. Jde nejen o schopnost výzkumných pracovišť generovat myšlenky a objevy, které je možno po rozpracování v aplikovaném výzkumu nakonec uvést do průmyslové praxe. Výzkumné organizace jsou též zdrojem příležitostí pro high-tech průmysl díky svým zakázkám a požadavkům, např. na náročné vědecké přístroje, kterými stimulují jeho další rozvoj. Výzkumná centra ve Středočeském kraji, z nichž některá jsou výjimečná ve světovém, resp. (středo)evropském kontextu, mají proto pro kraj potenciál hrát významnou roli v charakteristice regionu jako znalostně připraveného a schopného přijímat znalostně intenzivní investice.

Pro Středočeský kraj je z těchto důvodů zásadní, aby výzkumná pracoviště firem měla dobré podmínky pro svůj rozvoj a pracoviště výzkumu a vývoje financovaná z veřejných zdrojů posilovala svou kvalitu a mezinárodní konkurenceschopnost. Stejně důležité je usilovat o propojení kapacit veřejného výzkumu a vývoje s podnikatelským i veřejným sektorem tak, aby bylo možné tyto kapacity plně využít pro rozvoj kraje. Poslední zásadní pilíř této klíčové oblasti změn představuje práce s lidmi, jejichž profesí je výzkum a vývoj, neboť ti mají mimořádné předpoklady k tvorbě znalostí, jež mohou znamenat velký posun pro konkurenceschopnost dané výzkumné organizace, firem i samotného kraje. Podpora rozvoje veřejného výzkumu v uvedených směrech je základem pro využití výsledků takového výzkumu v kraji.

Strategický cíl C.1 Posílit kvalitu a mezinárodní otevřenost veřejného výzkumu

Z celkového počtu 12 byly zatím realizovány 3 typy intervencí, a to jako součást akčního plánu. Zbylé návrhy dosud realizovány nebyly. Podpora nástrojů pro řešení strategického cíle byla koncentrována do třech programů, které zpravidla reagují na potřeby jednotlivých intervencí. Proto, na rozdíl od klíčové oblasti B, je relativně mnoho strategických intervencí, které nebyly dosud řešeny.

Tabulka 16

Projekty strategického cíle C.1 navrhované RIS SČK

Navrhované intervence/operace	v přípravě / realizaci	využití ESIF/EU fondů	součástí akčního plánu
Rozvoj excelentních výzkumných týmů, především podpora dlouhodobých mezinárodních výzkumných partnerství s předními výzkumnými institucemi v zahraničí, vlastní výzkumné činnosti a technologického upgradu vybavení výzkumných organizací	ano	ne	ano
<p>Projekt je realizován v rámci projektu Welcome Office, kdy je cílem vytvořit mezinárodní multidisciplinární komunitu vědců pocházejících ze středočeských výzkumných organizací umožňující vzájemný networking, společné návštěvy v pracovištích akademické sféry i mimo ni.</p> <p>V roce 2020 byla zahájena organizace pravidelných vědeckých setkání a další networkingové a vzdělávací aktivity pro mezinárodní komunitu vědců, kteří v kraji aktuálně žijí a pracují. V roce 2020 byly zorganizovány 4 mezinárodní setkání (meet-upy) vědců. V těchto aktivitách se pokračovalo i v roce 2021, kdy byly zorganizovány 2 mezinárodní meet-upy – v červnu 2021 v Národním ústavu duševního zdraví v Klecanech na téma Nové trendy v psychiatrii a v říjnu 2021 v hotelu Expo a Průša Research na téma 3D tisk a Maker movement. V březnu 2021 proběhl webinář pro HR specialisty výzkumných organizací, kterým byly prezentovány cíle SIC Welcome Office, spolupráce s portálem ResearchJobs a proběhla diskuze o potřebách a možnostech lákání zahraničních talentů do regionu. V prosinci 2020 a v dubnu 2021 proběhly on-line workshopy kariérních příležitostí (stáží) pro studenty Imperial College v Londýně ve spolupráci s Česko-slovenským studentským klubem této školy. V důsledku tohoto workshopu došlo k propojení studentů s řediteli ELI Beamlines, HiLASE, Biotechnologického ústavu, ČVUT FBMI, UCEEB a Centra výzkumu Řež a v návaznosti pak proběhla minimálně 1 stáž. V září 2021 byla také zahájena komunikace s Prague Expat Centre s cílem budoucí spolupráce.</p>			
Usnadnění mezinárodního síťování a výměny zkušeností s provozem velkých výzkumných infrastruktur a na posílení otevřeného přístupu (open access) k velkým výzkumným infrastrukturám	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Programy zahraniční mobility (stáže krajských výzkumných pracovníků v zahraničí, stáže zahraničních pracovníků ve výzkumných organizacích v kraji, výměna zkušeností se zahraničím a sdílení příkladů dobré praxe aj.)	ano	ano	ano
<p>Projekt se uskutečnil v rámci programu MERIT (Středočeský program mobility pro excelentní výzkum, inovace a technologie). Získání grantu MSCA COFUND programu Horizont 2020 a poté realizace 5letého programu Středočeského kraje. V návaznosti na 2 vyhlášené a široce komunikované výzvy programu a jejich vyhodnocení bude vybráno celkem 30 špičkových vědců ze zahraničí, kteří budou následně působit ve vybraných výzkumných organizacích Středočeského kraje po dobu 24 až 36 měsíců.</p> <p>V červenci 2022 SIC obdržel informaci, že projekt získal podporu díky skóre 98 %. V druhé polovině roku 2022 probíhala příprava spuštění programu. Program byl oficiálně spuštěn v lednu 2023.</p>			
Mezisektorová mobilita mezi výzkumnými organizacemi a firmami	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Projekty usnadňující rozvoj kariéry mladých výzkumníků (projekty Junior start-up grants apod.)	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Aktivity na zlepšení grantové podpory, zejm. u mezinárodních grantů, např. kofinancování z národních/krajských zdrojů	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Posílení výzkumné spolupráce se silnými a komplementárními partnery v Praze a dalších krajích	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Kofinancování strategicky významných výzkumných projektů včetně jejich přípravy	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			

Obecné i specifické vzdělávání výzkumných pracovníků	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Aktivity na zlepšení strategického řízení výzkumu v oblasti řízení lidských zdrojů a komercializace výzkumu. Podpora specializace vybraných pracovníků výzkumných organizací na oblast ochrany duševního vlastnictví a komercializace	ano	ne	ano
Projekt byl realizován v rámci programu Konzultační podpora pro výzkumné organizace, který pomáhá propojovat ředitele/manažery výzkumných organizací s experty a konzultanty, kteří mohou zásadně napomoci identifikovat a vyřešit problémy organizace, zaměřit se na klíčové výzvy, zvýšit efektivnost práce a inovační výkonnost. Program je vymezen do 4 specifických oblastí: rozvoj organizace (leadership, rozvoj lidí), diverzita (podpora budování rovných příležitostí), marketing a komercializace (optimální způsob přenosu technologií do praxe). Během roku 2021 byl program připravován a 4. 10. 2021 spuštěn. O program byl projevěn vysoký zájem a to z 16 výzkumných organizací. Celkem bylo podpořeno 12 žádostí o konzultační podporu. Do druhé fáze programu s expertem pokračovaly 3 výzkumné organizace.			
Příprava opatření ke snižování byrokratické zátěže a administrativních nákladů v oblasti podpory výzkumu, vývoje a inovací	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Lobbying za adekvátní nastavení podmínek budoucích národních a evropských zdrojů a za snižování byrokratické zátěže	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			

Strategický cíl C.2 Zvýšit přínosy výzkumných organizací pro hospodářství v kraji

Z celkových sedmi intervencí bylo realizováno šest, a to skrze akční plán. Na realizaci se podílelo poměrně mnoho stěžejních programů SIC, a to jak dotačních (inovační a kreativní vouchery), tak facilitačních (SIC Connect, Speed-dating apod.). Kromě realizace konkrétních časů skrze výše uvedené programy směřovala aktivita i do oblastí analýzy a prezentace inovačního ekosystému SČK skrze aktivity tzv. Inovačního profilu kraje.

Tabulka 17

Projekt strategického cíle C.2 navrhované RIS SČK

Navrhované intervence/operace	v přípravě / realizaci	využití ESIF	součástí akčního plánu
Uspadnění přípravy a realizace společných projektů akademických a aplikačních partnerů (např. inovační a kreativní vouchery aj.)	ano	ne	ne
<p>Program Kreativní vouchery pro výzkumné organizace cílí na zvýšení konkurenceschopnosti produktů a služeb výzkumných organizací pomocí profesionálních služeb kreativních profesí. Kreativní vouchery mají za cíl povzbudit organizace, aby své výsledky a služby uměly podpořit profesionální prezentací svého portfolia a stimulovat je ve zprostředkování kontaktu, tvůrčí spolupráci a nákupu služeb od poskytovatelů kreativních služeb, což bude mít dopad na zvýšení atraktivity výzkumných aktivit. Program je finančním nástrojem podporujícím tvůrčí formu spolupráce mezi zmíněnými subjekty vedoucí ke zlepšení prezentace výzkumných aktivit a komercializaci výsledků.</p> <p>V rámci programu bylo podáno 28 žádostí pro spolupráci VO s poskytovatelem kreativních služeb. Realizováno bylo celkem 17 projektů s celkovou přidělenou podporou 3,123 mil. Kč.</p> <p>Středočeské inovační vouchery byly finančním nástrojem podporujícím spolupráci malých a středních podniků ze Středočeského kraje s vysokými školami či výzkumnými organizacemi (tzv. poskytovateli služeb VaVal) z ČR, a to prostřednictvím poskytnutí jednorázové dotace podnikateli na spolupráci s poskytovatelem služeb VaVal, která je založena na transferu znalostí. Podnikatelské subjekty a výzkumné organizace si prostřednictvím realizace menších společných projektů ověřily schopnost vzájemně spolupracovat a vytvořit si základy pro dlouhodobou spolupráci.</p> <p>Celkem bylo v letech 2016 až 2020 podpořeno 112 projektů s celkovou dotací 19,02 mil. Kč.</p> <p>Do strategické intervence přispívá i program SIC Connect, který představuje i příležitost pro budoucí prohloubení spolupráce skrze podání společných projektů.</p>			

Nástroje na podporu aktivního propojení firemní praxe a veřejného výzkumu (mobilita pracovníků mezi výzkumným prostředím a firmami, posilování kontaktů prostřednictvím networkingových akcí aj.)	ano	ne	ano
<p>Projekt Profil inovačního prostředí je zaměřen na zvýšení povědomí o charakteristikách a aspektech středočeské ekonomiky s důrazem na inovační ekosystém a jeho hlavní aktéry. Jednotlivé aktivity/nástroje projektu jsou orientovány na zlepšení prezentace těchto hlavních zjištění a informací směrem k cílovým skupinám – těmi jsou podnikatelé a firmy (domácí i zahraniční, již působící na území kraje, ale i subjekty, které potenciálně o usídlení v kraji uvažují nebo je kraj chce na své území lákat). Projekt naplňují dvě dílčí aktivity: A) Inovační portál (interaktivní webový nástroj); B) Atlas inovačního prostředí (tištěná publikace). Hlavní cíl projektu: Zlepší se prezentace strategických informací o inovačním ekosystému SČK a jeho aktérech a distribuce těchto informací směrem k cílovým skupinám. To umožní efektivněji propojovat jeho jednotlivé složky (zejména firmy a výzkumné organizace), budovat image kraje jako místa vhodného pro investice do výzkumu, inovací a hospodářských aktivit založených na znalostech.</p> <p>V rámci dílčí aktivity A) Inovační portál byly do interaktivní mapy doplněny aktuální výzvy programů SIC (KV, SIV, Platinn). Dílčí aktivita B) Atlas inovačního prostředí byl aktualizován v letech 2018 a začátkem roku 2023. Další aktivity podporující realizaci intervence představují facilitační služby s cílem navázání spolupráce mezi výzkumnou a firemní sférou. Jedná se jak o příklady aktivního vyhledávání vhodného řešitele výzkumného problému na základě konkrétní poptávky (služba SIC Connect, kde bylo mezi lety 2018 až 2021 navázáno 23 spoluprací), ale i o obecnější propojování sfér skrze hromadné tematické akce. Lze rozlišit v zásadě dva koncepty takových workshopů (WS), které na sebe mohou vhodně navazovat:</p> <p>a) WS typu „speed dating“. Na něm dojde k rychlému a efektivnímu vzájemnému představení zúčastněných aktérů, jejich expertízy a dosud realizovaných projektů. A jsou identifikovány konkrétní společná témata pro navazující WS,</p> <p>b) WS typu „open Innovation“. Na tomto typu setkání se již ve vybraném tématu jde do větší hloubky s předem vydefinovanými aktéry. A za externí facilitace se připravuje zadání pro konkrétní řešení daných potřeb a problémů. A z nich vzešlých konkrétních projektových zadání, na kterých budou dále společně partneři pracovat.</p>			
Podpora vzniku spin-off a start up firem založených na výsledcích výzkumu	ano	ne	ano
<p>Inovační platforma (IP) podporuje spolupráci mezi výzkumnou a aplikační sférou. IP je prostor pro pravidelná setkávání zabývající se danou problematikou, odbourává bariéry mezi sektory a obory a pomáhá navazovat interakce mezi jednotlivými subjekty. Slouží ke sdílení dobrých či špatných zkušeností a posilování společných zájmů.</p> <p>Na podzim roku 2020 byla spuštěna Inovační platforma pro výzkumné organizace, která byla ovlivněna pandemií covid-19 a uskutečnila se on-line. Během tohoto setkání byla navržena témata k řešení a možné bariéry, které by výzkumné organizace chtěly řešit. Jedním z návrhů byla tematika spin-off, na jejímž základě byla uspořádána další inovační platforma. Ta se uskutečnila v červnu 2021 s názvem “Příběhy středočeských spin-off firem”. Zde došlo ke sdílení zkušeností se založením spin-off. V listopadu 2021 se uskutečnilo další setkání na téma Marketing ve vědě s kampaní videorozhovorů a zpracování online E-book s touto tematikou. Připravují se (s realizací od konce roku 2022) dva nástroje podpory vzniku spin-offových firem, a to Validace komerčního potenciálu a Transferové voucher. Transferový voucher je finanční podpora transferu konkrétní technologie ve formě balíčku služeb, které mohou zahrnovat několik expertíz (SIC může doporučit konkrétní experty nebo se může jednat o experty vybrané výzkumnou organizací). Validace komerčního potenciálu je strukturovaný a holistický přístup k ověření a validaci nových nápadů a technologií z vědeckého prostředí v praxi.</p>			
Projekty podporující zefektivnění a profesionalizaci procesů při komercializaci duševního vlastnictví	ano	ne	ano
<p>Projekt byl realizován v rámci programu Konzultační podpora pro výzkumné organizace, který pomáhá propojovat ředitele/managery výzkumných organizací s experty a konzultanty, kteří mohou zásadně napomoci identifikovat a vyřešit problémy organizace, zaměřit se na klíčové výzvy, zvýšit efektivnost práce a inovační výkonnost. Program je vymezen do 4 specifických oblastí: rozvoj organizace (leadership, rozvoj lidí), diverzita (podpora budování rovných příležitostí), marketing a komercializace (optimální způsob přenosu technologií do praxe). Během roku 2021 byl program připravován a 4. 10. 2021 spuštěn. O program byl projevem vysoký zájem, a to z 16 výzkumných organizací. Celkem bylo podpořeno 12 žádostí o konzultační podporu. Do druhé fáze programu s expertem pokračovaly 3 výzkumné organizace.</p>			
Asistence při využití daňových odpočtů firem na výzkum pořízený od výzkumných organizací	ne	ne	ne
Aktivity naplňující toto opatření dosud jako součást realizace RIS SČK podniknuty nebyly.			
Aktivní zprostředkování kontaktů mezi výzkumnými institucemi – řešiteli mezinárodních projektů/zadavateli technologicky náročných zakázek, a místními firmami	ano	ne	ano

schopnými tyto zakázky realizovat (např. Informační dny pro průmysl k jednotlivým projektům)			
Realizováno v rámci programu SIC CONNECT, díky kterému dokáže firma najít vhodného partnera pro výzkum a vývoj nových produktů nebo optimalizování procesů a dokáže ušetřit čas a starosti s hledáním vhodných partnerů i s úvodní komunikací s nimi a nastavením spolupráce s konkrétní osobou. SIC CONNECT umožňuje realizovat propojení, která by za běžných okolností neměla šanci vzniknout. V rámci programu došlo k cílenému propojení více než 10 firem a výzkumných organizací.			
Projekty veřejného sektoru představující poptávku po nových řešeních s využitím výsledků výzkumu a vývoje ve veřejném sektoru	ano	ano	ano
Pilot Věda v praxi obcí je zaměřen na rozvoj spolupráce mezi VO a veřejnou sférou. Spolupráce bude probíhat tak, že zájemci ze Středočeského kraje dostanou připravený seznam služeb VO v kraji. Seznam byl připraven SIC před zahájením realizace projektu ve spolupráci s jednotlivými VO. Z tohoto seznamu si pak budou vybírat příslušnou VO a službu, kterou budou chtít využít. O tuto službu následně požádají ve voucherovém programu zajišťovaném Středočeským krajem ve spolupráci se SIC. Zájemce si k využití služby musí připravit základní informace o účelu (projektu), k němuž chce službu využít. Pilot proběhne od roku 2023.			

Tabulka 18

Indikátory Klíčové oblasti změn C

indikátor	zjištěná hodnota	komentář
počet publikací produkovaných výzkumnými pracovišti v SČK uveřejněných v prvním decilu/kvartilu periodik podle oborového impakt faktoru 2020	1795	Publikace v časopisech indexovaných na seznamu Web of Science, kdy alespoň jedna afiliace výzkumné organizaci ve Středočeském kraji
finanční objem projektů Horizon 2020 a počty a náklady nositelů projektů (kumulativně 2014 až 2021)	441 mil. Kč	Celkové náklady programu Horizon 2020 ve výzkumných organizacích SČK v letech 2014-2021
počet (headcount) a podíl zahraničních výzkumníků zaměstnaných ve výzkumných organizacích v SČK	---	nezjištěno
počet uskutečněných stáží	---	nezjištěno
finanční objem prostředků na VaV získaných výzkumnými pracovišti ze SČK z firemních zdrojů (smluvní VaV, licence na výsledky výzkumu, případně dary od donátorů aj.; objem výdajů na VaV ve VŠ sféře financovaných firem, vůči průměru ČR)	---	nezjištěno
Valuace mezinárodní patentové aktivity 2020	\$ 63 mil.	Valuace ve Středočeském kraji, které tvoří 13 % z celé ČR.

Zdroj dat: IS VaVal, Horizon Dashboard, V3S, Fyzikální ústav AV, PatSnap, Magnusweb

Zhodnocení Klíčové oblasti změn C

Klíčová oblast v sobě zahrnuje dva strategické cíle posílení kvality výzkumu a otevřenosti a zvýšení ekonomického přínosu výsledků v praxi. První cíl se na krajské úrovni daří naplňovat jen omezeně, a to formou úzce zacílených programů. Více než kde jinde je proto žádoucí, aby v této oblasti byli zapojeni další aktéři, kteří mohou pomoci středočeským výzkumným organizacím s provázáním svého výzkumu se zahraniční špičkou. Naopak v oblasti podpory přenosu kvalitních výstupů za účelem růstu ekonomiky připravilo a spustilo Středočeské inovační centrum řadu vlastních projektů, které mají za sebou často již první pilotní ročníky, a může tedy reagovat na získanou zpětnou vazbu.

5.7. Další aktivity kraje a jiných aktérů

V kraji vedle jeho soustředěného úsilí probíhá řada aktivit jiných aktérů, které zatím nejsou propojeny na RIS SČK, i když k jejím cílům také přispívají. Následující tabulka podává přehled příkladů takových aktivit.

Tabulka 19

aktivita	řešitel	vztah ke strategickému cíli RIS SČK
Enterprise Europe Network - podpora malým a středním podnikům pro vstup na zahraniční trhy, vyhledání technologií pro jejich další rozvoj či obchodních partnerů a finančních investorů	Technologické centrum Praha	B.2, B.4
program CZELO TC AV podporující zapojování České republiky do mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích	Technologické centrum Praha	C.1
Nápad roku	Vodafone	B.1, B.3
Podnikatel roku	EY	B.1, B.2, B.3
Nastartujte se	Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR	B.1
Podnikni.to	Podnikni.to	B.1
projekty rozšiřující kapacity výzkumných organizací využitelných pro potřeby firem (financované z evropských fondů)	výzkumné organizace a vysoké školy	C.1, C.2
Programy TAČR založené na spolupráci aktérů	Technologická agentura ČR	B.4, C.2

Uvést lze také subjekty, kteří jsou inovační infrastrukturou, která však není pod kontrolou krajské veřejné správy, ale poskytují služby, které svým charakterem přispívají k ekonomickému rozvoji kraje. Zde je seznam těch nejvýznamnějších.

- Technopark Kralupy
- CEROP Kolín
- Podnikatelský inkubátor Nymburk
- MEANDR Řevnice
- Innocrystal (Zlatníky-Hodkovice)
- BVPI Biomedicínský vědecko-technický park a inkubátor (Vestec)

5.8. Hodnocení indikátorové soustavy

RIS SČK obsahovala indikátorovou soustavu, která měla za cíl sledovat vývoj inovačního ekosystému Středočeského kraje, a to konkrétně ve třech klíčových oblastech změn. Jednotlivé indikátory byly dále vztaheny ke konkrétním strategickým cílům. Celkem bylo navrženo 22 indikátorů rozprostřených mezi jednotlivé strategické cíle tak, aby bylo možné každý strategický cíl hodnotit alespoň dvěma indikátory. Design soustavy indikátorů byl postaven na kombinaci souhrnných ukazatelů za inovační výkonnost krajské ekonomiky a individuální působnosti organizací s dílčí specifickou funkcí nebo integrátora středočeské inovační strategie. Zdroji dat proto byla jak plošná statistika sledovaná ČSÚ, tak další oborově zaměřené publikace, výroční zprávy, interní terénní šetření a databáze. S rostoucí činností a klientelou SIC bylo možné se opřít více o unikátní interní zdroje dat se vzrůstající reprezentativností za krajský inovační ekosystém.

Kvůli zasazení výsledných numerických hodnot do kontextu byly indikátory zpracovány formou karet, které obsahovaly metadata o dané oblasti dat, způsob jejich sběru, zdroj a základní zjištěné interpretace hodnot. Číselné hodnoty byly podle možností vždy zařazeny do vývoje a případně i celostátního srovnání. Tato forma zpracování se ukázala jako vhodná i při další práci s monitoringem inovačního ekosystému. Tento způsob komplexnějšího zpracování umožnil lepší pochopení kontextu dané oblasti

a lze jej považovat za úspěšný. Na druhou stranu pak forma indikátorových karet činila složitějším výběr jedné konkrétní metriky (číslo), která by byla vztažena k indikátoru, z důvodu vypovídací schopnosti samostatného čísla bez kontextu.

Aspekt využití vícero indikátorů pro hodnocení strategických cílů se ukázal jako klíčový i při absenci některých dat a nemožnosti zpracování indikátorů. Z 22 indikátorů byla dostupná data pro 15. Příčinou byla snaha o postihnoutí širší informací o daném strategickém cíli nepodpořená předchozí důkladnější rešerší zdrojů, která by se ovšem rovnala zpracování daného indikátoru (např. spokojenost s absolventy), změnou v publikování dat v čase na straně jejich pořizovatele (např. počet učitelů zapojených do dalších vzdělávacích aktivit), ale i nejistitelnost některých dat z důvodu neexistující evidence (např. počet uskutečněných stáží). Naproti tomu obecnější formulace indikátorů umožňovala efektivněji uzpůsobit zjišťované metriky souběžně s jejich zpracováním. Jako další problém se ukázala (ne)možnost roční aktualizace indikátorů pro určení aktuálního trendu. Tím byla indikátorová soustava i přes aktualizace zatížena proměnlivostí ve stáří posledních údajů, což může přinášet problémy při náhlých výkyvech ekonomiky. I přes tyto nastíněné problémy se získání indikátorů ukázalo jako finančně nenáročné a spolupráce s externími subjekty byla dobrá.

Problémy indikátorů často souvisely i s formulací jednotlivých strategických cílů, které často cílily na plošné kvalitativní změny, které jsou sice jednoznačně relevantní, avšak hůře převoditelné, a tedy i zpětně zjistitelné kvantitativními metodami.

5.9. Mikroekonomická analýza

Účelem analýzy je doplnit zjištění indikátorové soustavy a porovnat vývoj základních ekonomických ukazatelů malých a středních podniků podpořených v rámci výzev typu inovační vouchery ve Středočeském kraji s referenčním souborem malých a středních podniků sídlících ve Středočeském kraji. Cílem je zjistit, jak aktivity RIS SČK mající podobu finanční podpory výzkumu, vývoje a inovací přispěly k rozvoji prostředí malých a středních podniků v SČK v období 2016-2022.

Tabulka 20

Popis sledovaných souborů podniků (období 2016-2022)

ukazatel	Velikost vstupního souboru	Velikost hodnoceného souboru	Podíl hodnoceného souboru na celku
Malé a střední podniky sídlící v SČK	17 569	7 207 – 13 256	41,0 – 75,5 %
Malé a střední podniky, které byly příjemci podpory	210	79 - 167	37,6 – 79,5 %
Malé a střední podniky, které byly neúspěšnými žadateli o podporu	137	50 - 91	36,5 – 66,4 %

Poznámka: U malých a středních podniků sídlících ve Středočeském kraji jde o aktivní podniky do 250 zaměstnanců v databázi Bisnode MagnusWeb.

Hodnoceny byly ukazatele aktiv, obratu, tržeb a hospodářského výsledku před. Pracovalo se s průměrnou výší jednotlivých ukazatelů. Zdrojem dat byla databáze Bisnode MagnusWeb.

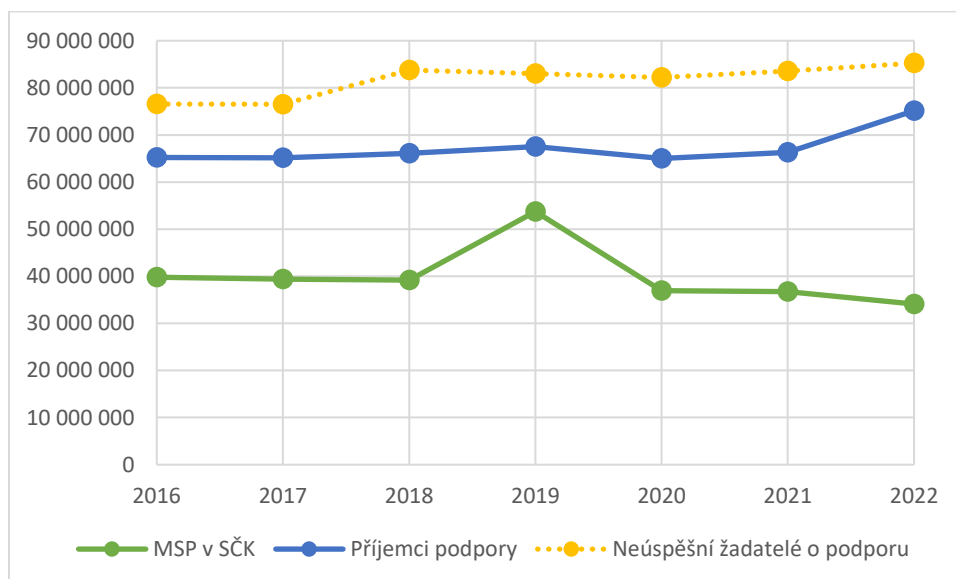
Počet hodnocených subjektů udává tabulka 17. V případě údajů z databáze Bisnode MagnusWeb je hodnoceno období 2016–2022. Proměnlivá velikost hodnoceného souboru podniků v je způsobena chybějící částí dat a neúplností dat v časových řadách.

Z analýzy vyplývají následující poznatky:

- Malé a střední podniky, které byly příjemci podpory v programech Středočeského inovačního centra, dlouhodobě vykazují vyšší objem aktiv než soubor malých a středních podniků ve Středočeském kraji jako celek.
- V letech 2020-2022 můžeme u skupiny příjemců podpory pozorovat nárůst aktiv výraznější než u skupiny neúspěšných žadatelů, a naopak u podniků ve Středočeském kraji sledujeme v posledních letech pokles.
- Příjemci podpory mají dlouhodobě vyšší průměrný obrát i vyšší průměrné tržby než celkový soubor malých a středních podniků v kraji.
- Pokud jde o hospodářský výsledek před zdaněním, ten v průměru vykazovali příjemci podpory vyšší než soubor malých a středních podniků jako celek.
- Z uvedených dat vyplývá, že podpora v rámci programů Středočeského inovačního centra bylo využita podniky s nadprůměrnými ukazateli v oblasti obrátu, tržeb a ziskovosti. Zároveň je nutné podotknout, že vliv programů na hospodářské ukazatele jejich příjemců není možné plně vyhodnotit, neboť poslední dostupné údaje jsou a rok 2022, a to s nízkou četností.
- V hodnotách sledovaných ukazatelů mezi podpořenými a nepodpořenými malými a středními podniky existují značné rozdíly, i přesto ale můžeme u podpořených podniků identifikovat vyšší míru růstu aktiv, obrátu i tržeb oproti neúspěšným žadatelům. V případě hospodářských výsledků před zdaněním mají vyšší nárůst nepodpořené firmy, avšak tento vývoj je v průběhu let velmi kolísavý, kdežto hodnoty podpořených firem soustavně rostou.

Obrázek 14

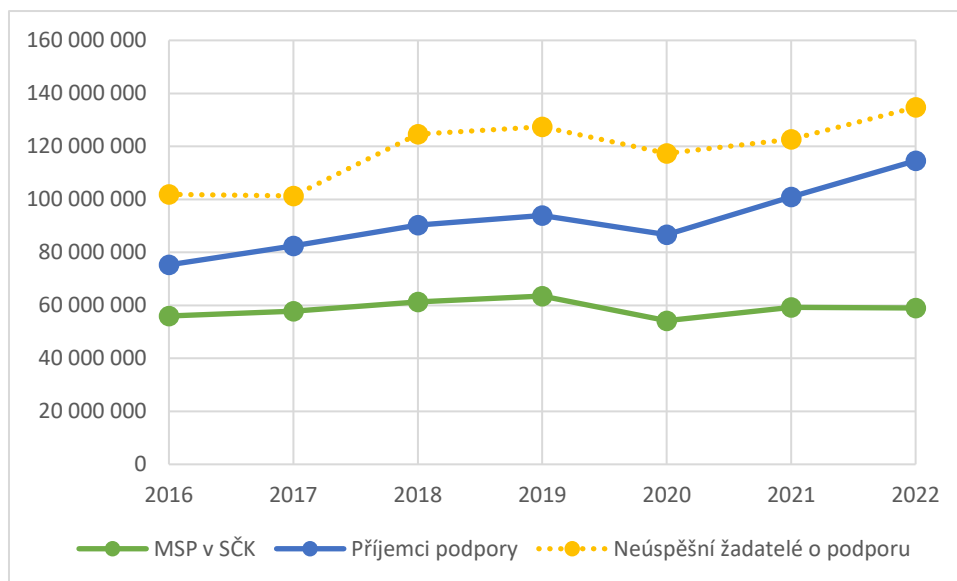
Průměrná výše aktiv u vybraných skupin podniků v SČK v období 2016-2022 (v Kč)

Zdroj: MagnusWeb, vlastní výpočty

Obrázek 15

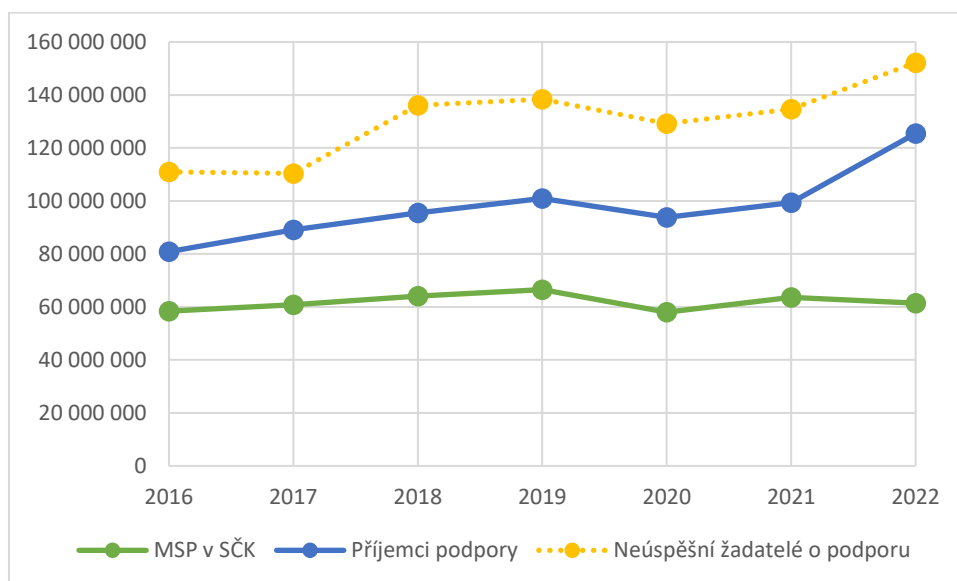
Průměrná výše obrátu/výnosů u vybraných skupin podniků v SČK v období 2016-2022 (v Kč)

Zdroj: MagnusWeb, vlastní výpočty

Obrázek 16

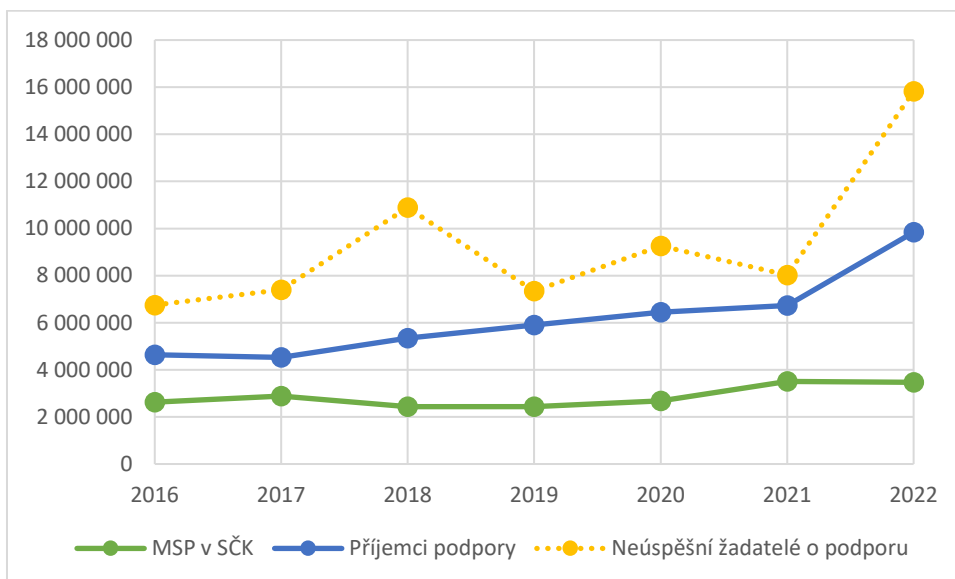
Průměrná výše tržeb/výkonů u vybraných skupin podniků v SČK v období 2016-2022 (v Kč)

Zdroj: MagnusWeb, vlastní výpočty

Obrázek 17

Průměrný hospodářský výsledek před zdaněním u vybraných skupin podniků v SČK v období 2016-2022 (v Kč)

Zdroj: MagnusWeb, vlastní výpočty

6. Domény specializace

Domény specializace identifikované v RIS SČK identifikují zejména ty části ekonomiky, které představují významnou část ekonomiky a kam se soustředí většina výdajů na výzkum a vývoj (zejména v podnikatelském sektoru). Jde o tyto domény (stav k roku 2020):

- Výroba dopravních prostředků
- Elektronika a elektrotechnika
- Biotechnologie/Life sciences
- Chemický průmysl
- Strojírenství a zpracování kovů
- Potravinářství
- Výzkum a vývoj ve vybraných oblastech (laserové technologie, fotonika; biotechnologie a biomedicína; materiálové inženýrství; jaderná energetika; výzkum vesmíru a kosmické technologie; energeticky efektivní stavebnictví; vodíkové technologie)

Jednou ze zamýšlených rolí domén specializace byla prioritizace podpory, tj. zacílení podpory na užší počet takto definovaných priorit. V ČR vznikly, stejně jako u strategií, také dvě sady domén specializace, jedna na národní úrovni další v každém kraje. Národní domény specializace zároveň pokrývají cca 80-90 % všech domén specializace krajů, a proto se s nimi pracuje zejména na úrovni operačních programů k evropským strukturálním a investičním fondům.

Na krajské úrovni Středočeského kraje však dosud takto domény specializace nejsou využívány, a to jak s ohledem na rozvinutost krajské inovační politiky, tak na objem prostředků a typy aktivit, kterými se RIS SČK zabývá.

7. Závěry průběžné externí evaluace za období 2016-2021

V roce 2022 proběhlo zpracování průběžné evaluace externě dodavatelem BermanGroup, která byla určena jako jeden ze vstupů pro aktualizaci RIS SČK v roce 2023. Z evaluace dále uvádíme odpovědi na hlavní položené evaluační otázky.

Evaluační otázka 1: Do jaké míry a jakým způsobem přispívají realizované programy k dosahování cílů RIS3 strategie a k odstraňování identifikovaných bariér, resp. jsou realizované aktivity skutečně relevantní k dosažení stanovených cílů:

V klíčové oblasti Lidské zdroje vyvíjel SIC aktivity převážně ve spolupráci s krajem nebo se školami v kraji, ale připravené projekty se nerealizovaly. Program „Welcome office“, na kterém se SIC podílel zahrnoval převážně setkávání výzkumníků hostujících ve Středočeském kraji, ale kvůli krátkodobosti jejich pobytů nevedl k vytvoření stabilnější sítě spolupráce či služeb. Projektem s velkým potenciálem v této oblasti je projekt MERIT, který by měl do kraje přivést 30 mladých výzkumníků a přispět tak k naplnění daného strategického cíle RIS 3.

Soustředění SIC na další dvě klíčové oblasti změn, Konkurenceschopné a inovativní firmy a Kvalitní veřejný výzkum, vychází ze skutečnosti, že v lidských zdrojích existuje celá řada dalších krajských hráčů a programů mimo RIS (MAP, KAP), avšak v dalších dvou oblastech je SIC jedním z hlavních hráčů v kraji. Nedávné a současné aktivity SIC (od r. cca 2019 dále) jsou charakteristické postupným růstem důrazu na podnikový sektor, na střední a menší hráče s cílem posílit jejich pozici a pomoci jim růst, růstem důrazu na výzkumný sektor a jeho komercializační aktivity s cílem zvýšit dopady výzkumu v krajském hospodářství.

Programy a aktivity SIC přispívaly či mají potenciál dále přispívat především ke strategickým cílům „Zlepšit inovační procesy a strategické řízení v MSP“, „Posílit kapacity VaV všech typů firem a jejich spolupráci s výzkumnými organizacemi“ a k cíli „Zvýšit přínosy výzkumných organizací pro hospodářství v kraji“. Pro naplnění těchto cílů jsou nejdůležitější aktivity a programy SIC započaté nedávno nebo ty, které SIC teprve rozbíhá: Platinn, InnoEx, Merit, SIC Connect, EDIH, vesměs programy, které zahrnují měkké aktivity, tj. konzultace, koučing, mentoring a služby existující infrastruktury, a dotace jen v omezené míře.

Z celého spektra bariér, které byly identifikovány v krajské RIS 3, se SIC soustřeďuje na takové bariéry, v nichž jeho omezené kapacity a potenciál mohou přispět ke změně. Svými aktivitami usiluje o diversifikaci průmyslu a o růst domácích firem a malých a středních firem v kraji, o růst inovační výkonnosti domácích firem a o posílení jejich výzkumné a vývojové aktivity, o silnější propojení výzkumného a podnikového sektoru a zvýšení relevance výzkumu a vývoje ve veřejných výzkumných organizacích směrem k aplikacím a komercializaci.

SIC se zatím jen v omezené míře nebo vůbec nezaměřuje na bariéry spočívající v územních rozdílech a fragmentaci výzkumného a inovačního prostředí kraje, v nízké podnikatelské aktivitě ve smyslu zakládání nových podniků/start-upů, v nesouladu mezi zaměřením výzkumných organizací v kraji a potřebách/poptávce podniků v kraji a v převažujícím zaměření aplikovaného výzkumu na domácí trh. Malé zaměření na tyto bariéry není nutně chybou, neboť kapacity SIC jsou omezené a koncentrace na omezený počet cílů a bariér zvyšuje šanci, že se podaří přispět ke změně krajského inovačního ekosystému.

Evaluační otázka 2: Do jaké míry představují realizované aktivity kritickou masu významně ovlivňující krajský inovační ekosystém, resp. jak takové kritické masy dosáhnout?

Ve finančním vyjádření a ve srovnání s výdaji státu ve srovnatelných oblastech nepředstavují výdaje SIC na jeho programy a aktivity kritickou masu ve smyslu možnosti způsobit významnou změnu v krajském inovačním systému a odstranit bariéry inovačního systému. Vzhledem k tomu, že krajský rozpočet se reálně možnými výdaji na VaVal nebude moci srovnávat s výdaji státu v téže oblasti ani v budoucnosti, je dosažení kritické masy výdajů SIC ve finančním vyjádření nepravděpodobné. Je třeba zdůraznit, že ve smyslu „přeměny kvantity v novou kvalitu“ lze pochybovat také o existenci kritické masy ve výdajích státu na VaVal, a to z toho důvodu, že patrně není splněna podmínka koncentrace.

Koncentrace, která vede ke zvýšení pravděpodobnosti, že intervence SIC způsobí pozitivní změny krajského inovačního systému, je cestou, jak omezené finanční prostředky využít efektivně.

V tomto smyslu se intervence SIC postupně pozitivně proměňují. Klesl objem programů a zejména aktivit SIC, které se svojí povahou blíží mnohonásobně větším státním intervencím, a vzrostl objem aktivit s potenciálem „pákového efektu“. Pro zvýšení významu intervencí (zvýšení pravděpodobnosti dosažení kritické masy), by měl SIC do budoucna dále (i) posilovat zacílení programů a výběr účastníků s potenciálem a současně ambicí růstu, a (ii) posilovat význam měkkých složek programů/aktivit, udržovat a zvyšovat jejich kvalitu. Postupná proměna programů a aktivit SIC jde zatím tímto směrem.

Pro dosažení „kritické masy“ by se měl SIC zaměřit ještě více na identifikaci subjektů s vysokým potenciálem uspět na trhu a přinést inovace s potenciálem velkého růstu, posilovat facilitační části svých programů a programy zprostředkující odborné (prověřené) služby, nejen poskytující peníze na výzkum a vývoj, a dále usilovat o systematictější spolupráci s dalšími organizacemi inovační infrastruktury v kraji i v Praze (jakkoliv je to obtížné).

Do jaké míry mají projekty/programy charakter, který podporuje vytváření nových kontaktů a propojení mezi aktéry inovačního ekosystému a napomáhá tak synergiím mezi kompetencemi aktérů?

Programy SIC i jeho různé aktivity, které nemají povahu programů či systematické činnosti, byly od počátku (i když ne všechny) koncipovány s cílem propojování různých aktérů a posilování spolupráce mezi aktéry triple helix. Jejich účinnost v podporování synergií a míra jejich zaměření na spolupráci aktérů se lišila. Postupně se však posilovala a byl na ni kladen větší důraz, jak se programy SIC vyvíjely a intervence proměňovaly.

Ze současných programů a aktivit mají tři velký potenciál propojování a navazování kontaktů, dva mají potenciál vytvářet synergie kompetencí. Ve čtyřech případech (spolupráce a kontakty) resp. v pěti případech (synergie) mají však programy a aktivity se zatím malým potenciálem nebo skutečným příspěvkem k uvedeným cílům významné možnosti dalšího růstu. Ten ovšem ne vždy závisí jen na aktivitách SIC; například v případě výzkumných organizací a jejich zájmu vytvářet intenzivnější partnerství mají velký vliv jednak jejich ambice a strategie (role aplikací ve strategii organizace), jednak také systém financování veřejného výzkumu v ČR. Samostatným případem jsou inovační platformy. Jejich proměna ze sektorových (sektor obcí, podniků, výzkumných organizací každý zvlášť) do inovačních platforem organizovaných podle domén specializace a proměna jejich zaměření v platformy, kde účastníci hledají společná témata k intenzivní spolupráci představuje dobrou šanci k vytváření trvalejších, víceoborových, vícestranných spoluprací a synergií kompetencí různých aktérů. SIC tímto směrem začal opatrně postupovat vytvořením platformy pro digitalizaci.

Evaluační otázka 4: Do jaké míry přispívají realizované aktivity k pozitivní změně následujících charakteristik regionální ekonomiky: vznik nových firem, vznik nových pracovních míst, růst exportu, růst tržeb endogenních firem, image regionu, atmosféra inovačního ekosystému?

Z mechanického kvalitativního hodnocení vychází, že programy a aktivity SIC přispívají ke změně (inovační) image kraje a k lepší atmosféře inovačního ekosystému. Také dotázaní představitelé několika různých subjektů považují tento příspěvek za důležitý a přiřkládají mu význam. Je to dáno právě mechanickým hodnocením, kdy je příspěvek aktivity/programu posuzován z hlediska přispění k dané charakteristice prostým ANO/NE a součtem odpovědí ano. Jelikož většina programů SIC má (zcela správně) také složku zaměřenou na image nebo atmosféru mezi inovačními subjekty, na tvorbu sítě inovačních organizací, vychází tato charakteristice velká váha. V případě dalších charakteristik se nutně jedná o vazbu určitého programu k žádoucímu dopadu. SIC programy a aktivity se zaměřují na růst firem prostřednictvím inovací, a také s přispěním výsledků výzkumu a vývoje, jejichž důsledkem je někdy také růst tržeb (a vždy je cílem). Proto je růst tržeb firem potenciálně nejvíce ovlivnitelný, a někdy skutečně ovlivněný, intervencemi SIC.

Na vznik nových firem se programy SIC nyní nezaměřují, proto jejich potenciál v tomto směru nelze hodnotit. Vznik nových pracovních míst a růst exportu mohou být zprostředkovanými důsledky programů SIC, avšak dopad programů SIC na tyto ukazatele je více zprostředkovaný než v případě růstu tržeb, proto je potenciál i reálný příspěvek hodnocen jako malý.

8. Zjištění z individuálních rozhovorů

V průběhu vyhodnocení a příprav aktualizace RIS bylo provedeno celkem 5 individuálních rozhovorů se zástupci organizací inovačního prostředí ve Středočeském kraji, resp. s aktéry inovačního ekosystému ve Středočeském kraji. Základním cílem rozhovorů bylo získat zpětnou vazbu při pohledu na poslání, strategii a činnost SICu, jako hlavního aktéra tvorby a naplňování krajské RIS.

V první oblasti byla hodnocena strategie a priority SIC. Role SIC ve světle naplňování RIS3 strategie je především ve zprostředkování a koordinaci spolupráce mezi jednotlivými sférami inovačního ekosystému. SIC může profitovat ze zkušeností dalších úspěšně působících inovačních center a rozvíjet

síť aktérů napříč zaměřením a typem. Ačkoli SIC nabízí i dotační tituly, role SICu je vnímána respondenty především v šíření “měkkých” služeb (konzultace, mentoring), jimiž dotazované instituce nedisponují, dále v pomoci s hledáním kvalifikované pracovní síly anebo celkově sblížení sféry výzkumných organizací, veřejné správy a firem. Ačkoli většina respondentů nezmiňuje vyloženě práci SICu ve světle RIS3 strategie, způsob, jakým je SIC vnímán, a hlavně jakým SIC daným institucím přináší přínos, je v souladu se strategickými cíli a oblastmi změn. Podle aktuálních výzev jednotlivých organizací je potom zdůrazněn požadavek na roli SIC a jsou zmiňovány přínosy konkrétních programů. Aktéři jednoznačně pozitivně hodnotí současné profilování SICu.

Respondenti vnímají za klíčové aktéry především výzkumné organizace a firmy. Jsou oceňovány služby směrem k networkingu a využití výsledků VO v praxi. Na druhou stranu tyto služby nejsou přeceňovány a je poukázáno na možnost a nutnost zvýšení objemu spolupráce, resp. dodání více prvotních impulsů ke spolupráci. Většina aktérů také přikládá velký důraz nadregionálním a globálním vazbám, které nejsou v krajské strategii logicky příliš zohledňovány. Od SICu je očekávána nejen tvorba dlouhodobější strategie v rozvoji inovačního prostředí v kraji, ale taktéž převod informací mezi aktéry v regionu a krajskou správou. To vede potom často k definování nerealistických rolí a očekávání od SICu stanovených na základě reálných potřeb aktérů v kraji. Taková nedorozumění pak jen posilují nutnost zvýšení intenzity komunikace SIC dovnitř regionu a zvýšení objemu a dopadu nabízených služeb.

Bariéry rozvoje jsou akcentovány především v oblasti nedostatku kvalitních lidských zdrojů a nízké vzájemné informovanosti o potřebách firem a VO. Obě tyto překážky byly identifikovány RIS3 strategií. V tomto ohledu se jeví jako klíčové posílení současných krajských nástrojů anebo zapojení dalších aktérů k saturaci potřeb firem a VO. Aktéři vnímají další bariéry na vyšších než krajské úrovni, z čehož plyne nutnost prezentovat RIS3 strategii a její opatření ve víceúrovňovém pojetí (národní i krajská RIS). Za další bariéru je vnímána i role kraje v jeho artikulaci inovačních priorit směrem k SIC. Ačkoli budování inovačního ekosystému principem “od spodu” nemusí být negativní, může být příčinou výše zmíněných limitů (zvýšení povědomí, větší míra propojování mezi aktéry, rozvoj služeb). Za vhodné podněty vedoucí ke zvýšení rozsahu aktivit a tím i většího působení lze identifikovat podporu krajských VO na získání velkých prestižních spoluprací (projektů) a také nalezení vhodných nástrojů pro velké firmy, které nejsou nyní, i přes jejich význam v ekonomice, příliš zařazeny mezi cílové skupiny SICu, a tím i strategie rozvoje inovací v kraji. Tomuto tvrzení nahrává i fakt, že respondenti zpravidla (kromě programu MERIT) nejmenovali výrazné strategické projekty, které by zaštiťoval SIC svou činností.

9. Závěry a doporučení

Inovační politika v samosprávě

- Středočeský kraj se v roce 2015 založením Středočeského inovačního centra zařadil mezi kraje, které disponují specializovanou inovační agenturou, která má za úkol realizovat Regionální inovační strategie Středočeského kraje. Tyto profesionální implementační kapacity představují nutnou podmínku úspěchu realizace strategie. Pro jejich úspěšné působení lze na základě zkušeností déle fungujících agentur považovat:
 - dlouhodobou stabilitu zadání a politickou podporu ze strany zřizovatelů/zakladatelů,
 - vytrvalost (zřizovatelů) ve financování činnosti centra při současném požadavku vysoké kvality výstupů/služeb (tlak na efektivitu), resp. zvyšování kvality služeb,
 - poskytnutí dostatečných finančních prostředků do dlouhou dobu, které umožní získat kvalitní tým a udržet jej a budovat kvalitní portfolio služeb a programů,
 - trpělivost (zřizovatelů) v očekávání výsledků, přijetí skutečnosti, že výsledky se projevují s odstupem let,
 - kontinuitu, stabilitu a kvalitu týmu, a to jak odbornou, tak manažerskou.
- Ačkoli je krajská inovační politika z hlediska objemu využívaných zdrojů nepoměrně menší než státní politika, dokáže vhodným způsobem doplnit státní politiky, například svým klientským (více individualizovaným) přístupem k jednotlivým (zejména menším) aktérům inovačního prostředí.
- Kraj, resp. SIC, z důvodů kapacitních i z důvodů kompetencí (ve smyslu pravomocí) přímo realizuje jen některé aktivity navržené v krajské RIS, další s různou mírou úspěchu či důrazu faciliteuje či se je snaží ovlivnit a zapojit do jejich řešení další aktéry.

- Zatímco SIC představuje standardně fungující krajskou inovační agenturu, na straně Prahy jako centra funkčního pražsko-středočeského regionu, nemá protějšek, který by představoval rovnocenného partnera pro koordinaci inovačních politik obou krajů. Ačkoli od roku 2020 v Praze existuje Pražský inovační institut, jeho věcné zaměření (důraz na vzdělávání a urbánní inovace), a především dosud malá reálná akceschopnost, jsou bariérou pro intenzivnější spolupráci.
- Inovační politika Středočeského kraje a jeho intervenční politika realizovaná prostřednictvím SIC, zaměřená na posílení inovačního ekosystému by se měla soustředit na koncentraci zdrojů a na služby a programy s potenciálem přinést co největší efekty. Současný přístup SIC by tedy měl pokračovat a být posilován. S koncentrací zdrojů souvisí i soustředění inovační politiky a intervencí na kritická místa inovačního ekosystému, která jsou zároveň řešitelná z úrovně kraje – tedy na překlenování či vykrývání existujících nedostatků s vědomím, že systémové změny ve státní inovační politice (jako je financování VaV, podmínky národních programů apod.) lze z úrovně kraje ovlivnit jen do určité míry, nepřímo a nikoliv samostatným úsilím kraje. Co neefektivnější využití zdrojů souvisí také s budováním inovační/business komunity a mobilizací/získáváním stejně či podobně smýšlejících hráčů ke společnému postupu a k naplňování cílů, které kraj v inovační (hospodářské) politice má.⁴

Hospodářské podmínky

- Středočeský kraj představuje specifický region zásadně ovlivněný administrativním oddělením od svého přirozeného centra (a svého hlavního města), tj. Prahy. V tom se liší i od jinak strukturálně (ve smyslu velikostní struktury firem nebo počtu firem) relativně podobných krajů jako jsou Jihomoravský nebo Moravskoslezský.
- V rámci nových členských zemí EU patří Středočeský kraj mezi pět inovačně nejvýkonnějších regionů a konkuruje regionům metropolí. V celkovém unijním pohledu se posledních letech přiblížil k průměru EU.
- Středočeský kraj je stále silně závislý na automobilovém průmyslu. Ačkoli propojenost systému generuje vznik a rozvoj dodavatelských řetězců uvnitř kraje, často i s investicemi do výzkumu a vývoje, jedná se o odvětví, které čelí probíhající transformaci a novým trendům. Schopnost adaptace se novým podmínkám je stále klíčová pro další rozvoj celé krajské ekonomiky, stejně jako odolnost proti náhlým ekonomickým výkyvům (např. spojených s pandemií koronaviru nebo válkou na Ukrajině).
- Inovační ekosystém kraje je charakteristický vysokým podílem výdajů firem na VaV aktivity. Dominantní je přitom firemní sektor. Ve Středočeském kraji funguje i velké množství výzkumných organizací, které často působí celorepublikově nebo globálně. Proto i přímé propojení na středočeské firmy probíhá jen v omezené míře.
- Středočeský kraj v posledních letech, stejně jako do budoucna představuje kraj s vysokým lidským potenciálem díky blízkosti Prahy a stěhování se do jejího zázemí. Rozsáhlé suburbánní oblasti představují koncentraci vysoce kvalifikované pracovní síly, podnikavosti a rozvoje regionu. Do budoucna bude Středočeský kraj spolu s Prahou jediným regionem, kde bude docházet k nárůstu počtu obyvatel, a to převážně migrací.
- Mikroekonomická analýza malých a středních firem a žadatelů o podporu z krajských programů vzniklých ve vazbě na RIS SČK ukazuje, že příjemci podpory vykazovali nadprůměrné ukazatele v oblasti obratu, tržeb a ziskovosti oproti průměru všech malých a středních firem v kraji.

Realizace cílů strategie

- Systematickou realizaci cílů zajišťují akční plány shromažďující v pravidelných intervalech (aktuálně ročních, dříve dvouletých) strategické intervence kraje (SIC), případně dalších aktérů, které usilují o naplnění cílů strategie.
- V oblasti lidských zdrojů je role RIS doplňková, protože i s ohledem na kompetence kraje v oblasti školství má větší dopad právě vzdělávací politika kraje a její nástroje (Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy a Krajský akční plán vzdělávání a jeho implementace) a také řada

⁴ zdroj: *Hodnocení RIS3 Strategie Středočeského kraje*, BermanGroup, 2022, zpracováno pro SIC

aktérů (zejména vzdělávacích institucí), které se jí věnují, na rozdíl od podpory firem a výzkumných organizací.

- V klíčové oblasti změn A – Lidé pro inovace byly realizovány spíše rozsahem menší, pilotní aktivity. Jejich potenciál replikace, který se během pilotáže v zásadě osvědčoval jako logická další etapa, ale dosud nebyl využit, neboť závisí zpravidla na aktivitě jednotlivých vzdělávacích institucí, jejichž kapacity a pozornost jsou pro absorpci novinek (jako takových bohužel v režimu nepovinné aktivity) dlouhodobě omezené.
- RIS se soustředí zejména na klíčové oblasti změny B - Konkurenceschopné a inovativní firmy a C - Kvalitní veřejný výzkum, kam také směřuje i většina pozornosti a aktivit SIC jako krajské inovační agentury, a to proto, že je pro uvedené oblasti na straně kraje klíčovým hráčem s unikátní až nezastupitelnou rolí.
- Realizovanými aktivitami v klíčových oblastech změny B a C usiluje kraj o diversifikaci průmyslu a o růst domácích firem a malých a středních firem v kraji, o růst inovační výkonnosti domácích firem a o posílení jejich výzkumné a vývojové aktivity, o silnější propojení výzkumného a podnikového sektoru a zvýšení relevance výzkumu a vývoje ve veřejných výzkumných organizacích směrem k aplikacím a komercializaci.

Indikátorová soustava

- Indikátorová soustava byla nastavena tak, aby postihovala stav všech tří klíčových oblastí RIS3 strategie. Celkem byla zjištěna data za 15 z 22 indikátorů. Za každý strategický cíl byl sledován alespoň jeden indikátor. Důkladné ověření dostupnosti zdrojů před stanovením seznamu indikátorů se ukázalo jako stěžejní.
- Indikátory byly zpracovány formou karet, které přidávaly číselným hodnotám potřebný kontext. Obecnější formulace indikátorů umožňovala efektivněji uzpůsobit zjišťované metriky souběžně s jejich zpracováním.
- Kombinace zdrojů celoplošné statistiky s vlastními daty SIC a daty od dalších subjektů mělo vliv i na vypovídací hodnotu indikátorů. Plošná data ukazovala stav a vývoj regionu z pohledu inovací, avšak převážně neumožňovala ukázat vliv působení aktérů inovačního ekosystému v čele se SIC. Vlastní data SIC naopak pomohla kvantifikovat oblasti, které žádný jiný zdroj v dostatečném regionálním rozlišení nereflektuje.
- Možnosti roční aktualizace indikátorů pro určení aktuálního trendu se ukázaly jako omezené. Tím byla indikátorová soustava i přes aktualizace zatížena proměnlivostí ve stáří posledních údajů, což může přinášet problémy při náhlých výkyvech ekonomiky. I přes tyto nastíněné problémy se získání indikátorů ukázalo jako finančně nenáročné a spolupráce s externími subjekty byla dobrá

Vyhodnocení Regionální inovační strategie Středočeského kraje za období 2015-2022

Středočeské inovační centrum, spolek

únor 2024